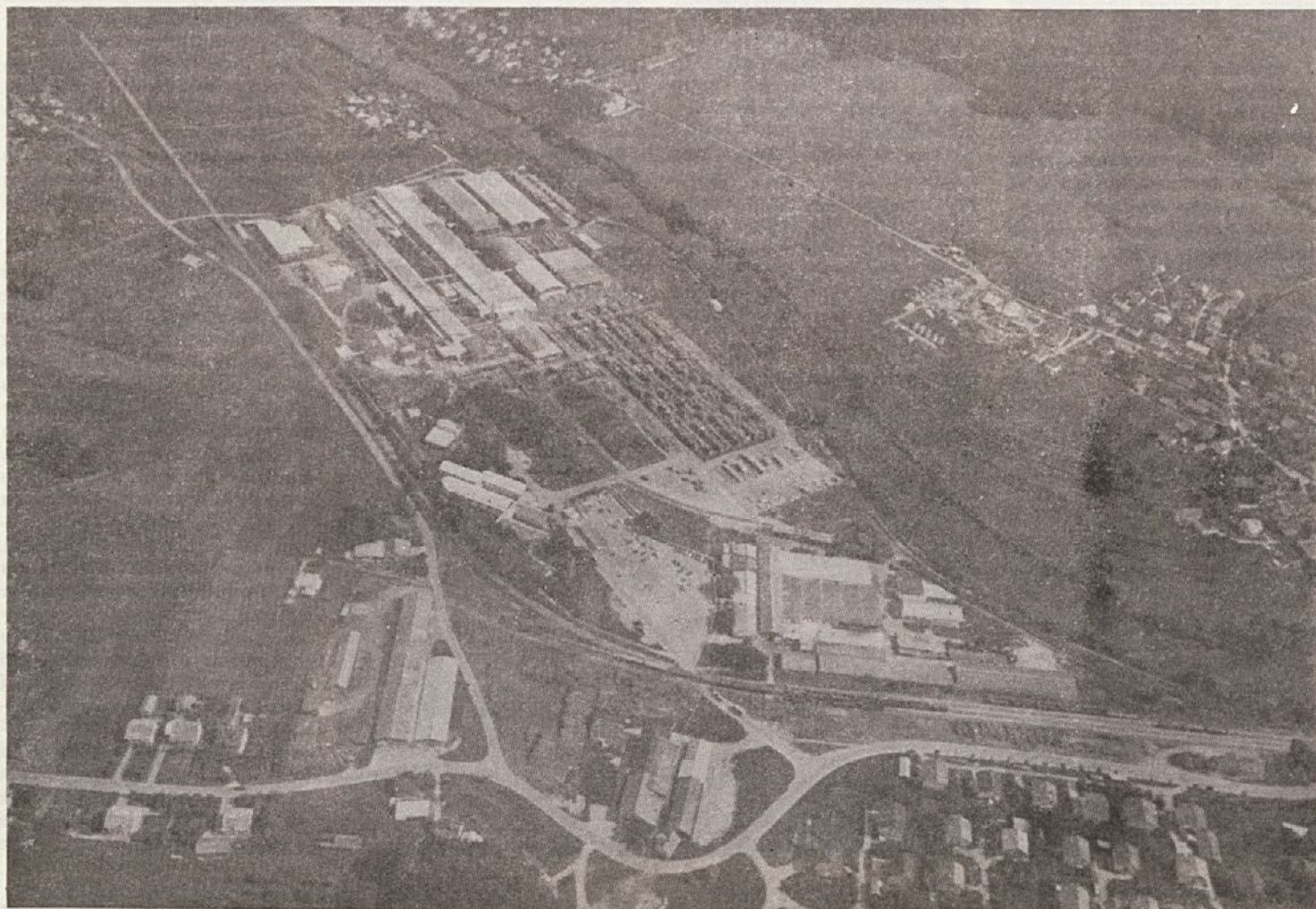

Novoles mora postati moderno, fleksibilno podjetje, ki bo sposobno reagirati na sodobne tržne razmere. Preprosto povedano, mi hočemo ostati v Evropi, biti aktivno vključeni v njene poslovne in kulturne tokove. Za doseganje takih ciljev pa so potrebni volja, znanje in prizadevnost. Pozitivnih rezultatov nam ne bo nihče podaril, priboriti si jih moramo sami.

Jakob Andoljšek,

v. d. generalnega direktorja

Jakoba Andoljška smo na kratko že predstavili ob imenovanju za v. d. generalnega direktorja v mesecu marcu. Ker pa gre za izredno pomembno funkcijo — posebno v sedanjem trenutku — smo ga dolžni temeljiteje predstaviti. Zavedamo se in še bolj občutimo, da se Novoles nahaja na razpotju. Ob prvih pritiskih tržnega načina gospodarjenja smo se znašli v hudi krizi. Prebroditev te krize zahteva ogromno naporov, volje in znanja. Vse te resurse lahko aktivira le močna roka — močna osebnost. V pričujočem pogovoru z Jakobom Andoljškom bomo osvetlili nekatera temeljna izhodišča, ki opredeljujejo sedanji Novoles.

Tov. Andoljšek, čeprav novega ni mogoče načrtovati, ne da bi upoštevali tudi preteklosti, potrebna je kontinuiteta, pa je ravno v sedanjem trenutku potrebna predvsem vizija prihodnosti. Kakšna je vaša vizija prihodnosti? Najprej na programskem področju.

Vizijo prihodnosti smo si začrtali v programu strategije razvoja do leta 2000. V tej okvirni programski perspektivi so zastopani vsi sedanji programski sklopi: lesni, kemijski, kovinski in programi intelektualnih oz. organizacijskih uslug. Na prvi pogled bi lahko rekli, da nimamo novih idej. Menim, da ne gre toliko za iskanje novih idej, marveč predvsem za radikalni prenos idej v prakso. To pomeni, da je treba programe tržno raziskati, jih kvantificirati in aktivirati naše sposobnosti, da jih čim uspešneje prenesemo v življenje.

Iztočnice našega razvoja so naslednje:

— Veliko lahko naredimo na programih, ki jih že obvladujemo. Pri tem moramo delati hitro, če hočemo še preskočiti prag mejnega oz. negativnega uspeha gospodarjenja v lesno-predelovalnem delu in če hočemo pravočasno rešiti tisto jedro, ki še zagotavlja bodočnost in nek vsaj minimalni razvoj.

— Ko govorimo o lesnem programu, ne mislimo več na velike serije stolov in gugalnikov, mislimo predvsem na sodobno vključevanje v sodobno evropsko publikacijo in na obvladovanje zahtevnejših niš ameriškega trga.

— Izkoristiti moramo obstoječo tehnologijo. Iz tega sledi, da trenutno ne bomo investirali — vsaj bistveno ne — v produkcijo, bistveno več pozornosti bomo posvetili trženju, organizaciji in usposabljanju kadrov, da bodo znali kvalitetno delati.

— Kar se tiče nelesnega dela, velja reči, da se bomo držali istih ali podobnih principov kot na lesnem delu. Pri tem pa se moramo zavedati, da je življenjska doba produktov kemijskega

programa krajša, kar nalaga še hitrejši pristop.

Ko ste že omenili investicije, bi ne bilo narobe, če bi se dotaknili že izvedenih investicij, kot so: lakirnice v obratu Ploskovno pohištvo, v obratih Stoli I. in Stoli II. in investicij, ki so v teku.

Po vrednosti opreme je Novoles izredno bogat. Vendar moram takoj pripomniti, da je del opreme neracionalno izkoriščen. Nimamo v zadostni meri razvitih organizacijskih sposobnosti in tako se nam dogaja, da je izdelek iz mase — bodisi lesne ali kemijske — slabe kvalitete in to povsem iz subjektivnih razlogov. Največji problemi se pojavljajo torej predvsem pri disciplini kadra (kar se odraža v slabi oskrbi in pripravi proizvodnje). Pripomniti pa vsekakor velja, da bo treba posamezne proizvodne linije številčno zmanjšati ali pa celo ukiniti. Naši in tuji strokovnjaki so ugotovili, da se mora Novoles predvsem dokapitalizirati — tudi s pomočjo dezinvestiranja, torej, Novoles mora denar, ki je izven svoje funkcije, odmrzniti in ga usmeriti tja, kjer bo odigral svojo pravo vlogo. Kar se tiče investicij, bi omenil še to, da tam, kjer je investicija vitalnega pomena, le-ta teče. To je v tovarni vezanih plošč, kjer bomo z inštalacijo nove opreme dosegali bistveno kvalitetnejše produkte in povečano količino

proizvodnje. V zaključni fazi je tudi dokončevanje opremljenosti obrata v Račjem selu. Pospešiti pa moramo investicijske aktivnosti v Radatovičih in Metliki.

Ali pomeni omenjeno zmanjševanje nekaterih linij in krčenje nekaterih proizvodnih sredin že tudi zmanjševanje števila zaposlenih?

Načeloma da! Po mojem pričanju se bo število zaposlenih zmanjševalo predvsem zaradi neracionalne zaposlenosti. Nadalje se bo zaposlenost zmanjševala tudi zaradi boljšega doseganja normativov časa, kar neposredno poraja t.i. tehnološki višek. Pri tem pa je računati s kroženjem — premeščanjem delavcev na dohodkovnejše programe ter z odpiranjem novih delovnih mest na področju trženja.

Na drugi strani pa moram poudariti, da se bo nezaposlenost zmanjšala, če nam bo uspelo bistveno povečati obseg produkcije. Ni naš namen ljudem izdajati knjižice, bistveno moramo povečati obseg prometa in izkoristiti vse resurse, na drugi strani pa moramo odpraviti organizacijske pomanjkljivosti, nedisciplino, nespoštovanje tehnološkega reda in krizo vodenja na vseh nivojih.

Ko smo že pri kadrih, bo koristno, da se dotaknemo še enega pojma, ki je trenutno poudarjeno aktualen. Gre za močno dinamiko na kadrovskem področju, veliko je prerazporejanj ipd. Kaj to pomeni?

Vprašanje sem zastopil v tem smislu, da je veliko zamenjav ipd. Moja želja to ni. To so posegi, ki so v vsakem primeru nasilni, vendar pa je res, da »nova metla novo mete«. Mislim, da je bolje tako, da vsi zaposleni razmišljamo, kaj vsakdo sam lahko naredi, da bo realiziral začrtani cilj in na ta način dokazal, da je učinkovit. Nimamo nikakršnih seznamov čiščenja, imamo pa program kri-

terijev, katere bo moral zadovoljiti sleherni, če bo hotel ostati pri nas zaposlen. Spet bomo začeli govoriti o kvalitetnem izdelku, zmanjšanju izpada, kvalitetni uslugi, plačah, nagradah, vse manj pa bo govora o združevanju dela in sredstev, oblikovanju kriterijev za oblikovanje sredstev splošne in skupne porabe itd.

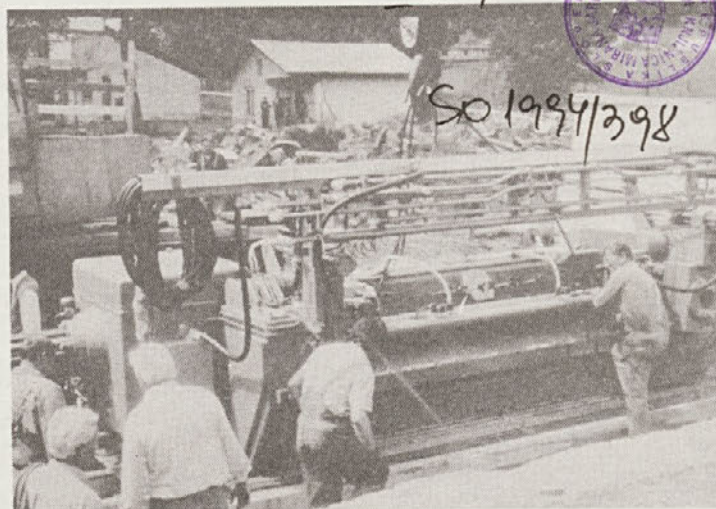
V prejšnjem vprašanju smo se dotaknili predvsem problematike t.i. režijskih delavcev. Kaj radi pozabljamo na proizvodnega delavca. Kako gledate na bodočo vlogo proizvodnega delavca?

Menim, da imam prav, ko rečem, da je treba proizvodnega delavca jemati resno in predvsem konkretno. Tega delavca ne smemo več spraševati o strateških, globalnih, razvojnih, investicijskih in o drugih zadevah — dokler ni delničar — pričrčan sem, da tega tudi sam noče, pač pa smo mu dolžni: dati primerno delo, ga primerno opremiti, voditi in kontrolirati in na koncu tudi ustrezno plačati. Poudariti pa moram, da so utopična sindikalna razmišljanja, da bomo že v štirih do petih mesecih 2 do 3-krat dvignili plače. Dokler poslujemo negativno kot celota in v posameznih delih, si tega ne moremo privoščiti. Lahko si pa to postavimo kot cilj, ki ga bomo uresničili tedaj, ko bomo za to ustvarili vse ustrezne pogoje, v doglednem času seveda.

Vrnimo se nazaj na Novoles kot celoto. Ali menite, da je Novoles s tako programsko heterogenostjo in diverzifikacijo sposoben preživeti?

Ne samo da sta za preživetje heterogenost in diverzifikacija željeni, sta celo nujni. Tak sistem kot je Novoles, velik kot je in odgovoren družbi, ki je zaenkrat še njegova lastnica, si lahko zagotovi bodočnost le na ta način.

Poglejmo si bližnje sosede, predvsem v Avstriji in severni Italiji, tema deželama je pospešila razvoj ravno diverzifikacija poslovnih sistemom. Priznati pa je treba, da je bil odnos do vodenja in upravljanja bistveno drugačen. Zato ne bo odveč, če se zgledujemo ravno po uspehih sosedov, ki živijo v podobnih naravnih danostih. Nam gotovo primanjkuje svežega znanja, da bi lahko uresničili to, kar so uresničili sosedi, vendar se trudimo, da potrebna znanja dobimo. Na nivoju vodstva podjetja smo že sprejeli ustrezna stališča do pridobivanja znanj: podpirali bomo samoizobraževanje, sposobnosti posameznika bomo ocenjevali tudi preko odnosa do izobraževanja: kadre, na katere računamo danes in jutri, bomo šolali tudi izven podjetja, po potrebi celo izven Jugoslavije; če tega ne bomo dosledno izpeljali, ne vidim rešitve. Za primer, kaj se

Razkladanje sodobne luščilke za TVP

zgoditi, če nimamo ustreznih znanj, naj povem naslednje: nedavno tega sem obiskal naše tovarne in opazil, da vrsta strojev sploh ni v funkciji. Logičen zaključek je, da naložen kapital ni izkoriščen ali pa celo napačno naložen, kar je lahko samo posledica pomanjkanja znanja. Torej, če govorimo o izobraževanju, pomeni to izobraževanje od delavca v proizvodnji pa do direktorja. Izobraževanju ne sme nihče uiti; seveda so za dodatno izobraževanje potrebna predhodna temeljna znanja. Na nivo izobraževanja za pridobivanje predznanj se podjetje ne more več spuščati. Za delavce, ki teh predznanj nimajo, bo treba poiskati alternativne rešitve. Zavedati se namreč moramo, da, ko govorimo o Evropi, trženju in o tržnih odnosih, o konkurenci ipd. in ko tako radi rečemo, da bodo preživel le najbolj sposobni, potem moramo vedeti, da je tudi res tako. Če si potrebnega znanja ne bomo pri-

lastili, ne moremo pričakovati bodočnosti. Enostavno rečeno, organizirano moramo poskrbeti, da bomo boljši.

Kakšno organiziranost Novolesa lahko pričakujemo v prihodnosti? V začetku leta smo se že poskušali na novo organizirati, pa je referendum pokazal, da ni bilo posluha za to. Kaj vi načrtujete?

Načrtuje nas več, jaz predvsem koordiniram, pravijo celo poganjam. Mi hočemo postati sodobno uspešno podjetje. Da do tega pridemo, so potrebne temeljite strokovne podlage. V ta namen smo se povezali z zunanjimi institucijami, ki nam bodo s svojimi strokovnimi, predvsem metodološkimi izkušnjami pomagali priti do čim boljše organiziranosti. Spoznati in odločiti pa se bomo morali vsi novolesovci. Izvedbeno fazo načrtujemo v podopustniškem času oz. v poznem poletju. Poskusi so sicer bili, da bi pot do nove organiziranosti pospešili,

predvsem zaradi pridobivanja denarja (kapitalnih povezav), vendar menim, da ne smemo preveč hiteti, ker bi se prikradlo preveč površnosti, kar nam bi še kako škodovalo. Postali bi neresni. Tako bo referendum, kot sem že rekel, po dopustih, priprave pa že potekajo. Pri novi organiziranosti nam gre predvsem za to, da Novoles kot podjetje v družbeni lasti postane organiziran na podlagi večjega števila profitnih centrov, ki bi pokrivali približno obseg dose- danjega obrata – tovarne ali več obratov skupaj. Ne rabimo treh tovarn stolov, ne pet tovarn kredenc in ne tri tovarne mize, zadovoljni bomo s po eno tovarno, ki pa ima lahko več proizvodnih lokacij, prostorov, le-ti so lahko med seboj oddaljeni tudi več kilometrov. Nikakor pa se ne bomo reorganizirali zaradi tega, da bi pokrili stare grehe, pač pa zato, da bomo postali sodobno, poslovno učinkovito podjetje. Nova organiziranost mora pove-

čati efikasnost, ustvariti pogoje realnega povezovanja s svežim kapitalom, torej zmanjšati stroške poslovanja in odpreti izhodiščne pogoje za razvoj.

Oblikujemo tudi nove proizvodne in tržne profitne centre. Na vključevanje tujega kapitala se pripravljamo, mislim pa, da bosta šele pozitivno tekoče poslovanje in reorganiziran Novoles realna osnova za resnejša pogajanja.

Na koncu še vprašanje, ali gledate z optimizmom na bodočnost Novolesa?

Da, vsekakor, drugače ne bi bil tu! Novoles mora postati moderno, fleksibilno podjetje, ki bo sposobno reagirati na sodobne tržne razmere. Preprosto povedano, mi hočemo ostati v Evropi, aktivno vključeni v poslovne in kulturne tokove. Za take cilje pa seveda ne bo dovolj samo optimizem generalnega direktorja. Kaj mislite?

Intervju pripravil:
A. Šterbenc

Izločitev tozd polimeri iz naše delovne organizacije

Delavci TOZD Polimeri so na referendumu 28. 12. 1989 izglasovali sklep, da se izločijo iz sestava delovne organizacije Novoles in organizirajo v samostojno podjetje Akripol, Tovarna za proizvodnjo in predelavo Polimerov.

Delavci TOZD v sestavi Novolesa in TOZD Polimeri so ustanovili posebno komisijo za ureditev medsebojnih razmerij, ki je zadeve usklajevala na treh sejah (uradno) in neuradno do 28. 5. 1990.

Na delavskem svetu DO je bil sprejet sklep, da se ostali TOZD v DO Novoles na sklep TOZD Polimeri o izločitvi ne pritožijo, pač pa se morajo medsebojna razmerja urediti sporazumno z dobrimi medsebojnimi odnosi.

Komisija je uskladila naslednja področja:

– **medsebojno financiranje poslovanja**, kjer smo opredelili način poravnave finančnih obveznosti in opredelili roke za vračilo sredstev

– **kadrovsko področje**; za TOZD Polimeri je v DSSS delalo 48 delavcev, 26 na direktnih delih in 22 na deljenih delih. Trenutno je v TOZD Polimeri že prezaposlenih 31 delavcev, za 17 pa se bomo dogovorili do 30. 6. 1990.

– **stanovanjske zadeve in počitniške kapacitete**;

Na stanovanjskem področju TOZD Polimeri obdržijo štiri kadrovska stanovanja, ki so bila nabavljena iz njihovih sredstev v višini 37 %, in se odpovejo vračilu združenih sredstev do ostalih TOZD.

Od počitniških kapacitet prevzame TOZD Polimeri eno garsonjero v Stinici.

– **medsebojna razmerja pri programu Novilon**; Novoles si je pridržal pravico uveljavljati morebitno odškodnino na tem programu preko sodišča do 30. 6. 1990.

– **Programi na računalniku**; Novoles prenese na podjetje Akripol programske pakete, ki jih je izdelal sam, Akripol

pa jih mora uporabljati izključno za sebe.

– **Skupni poslovni prostori**; Podjetje Akripol prevzame najemne prostore v bivši Košakovi gostilni in prostore predstavništva v Zagrebu, ki jih je tudi samo financiralo.

– Oba subjekta lahko do 31. 12. 1990 zahtevata revizijo SDK, v kolikor podvomita v verodostojnost prikazanih podatkov.

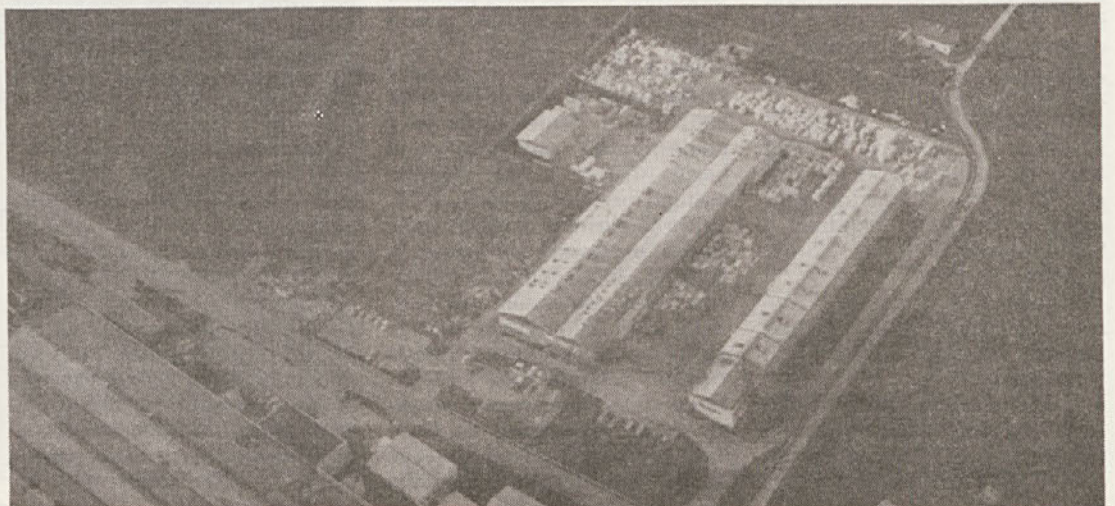
Dne 28. 5. 1990 je bil v Straži podpisan Samoupravni sporazum o razmejitvi pravic in obveznosti, v katerem so podrobno opredeljena medsebojna razmerja.

Novo podjetje Akripol bo z dnem vpisa v sodni register postalo samostojni pravno

veljavni subjekt, ki bo z našo delovno organizacijo sodeloval izključno na osnovi poslovnih dogovorov, ki morajo biti pogodbeno določeni. Z dnem vpisa v sodni register obe podjetji ne bosta več odgovarjali za obveznosti drugega, ki bodo nastale po datumu vpisa.

Vsem delavcem Novolesa priporočamo, da še naprej korektno in dostojanstveno sodelujejo z novim podjetjem Akripol Trebnje na vseh tistih področjih, kjer vidimo medsebojni poslovni interes.

Predsednik komisije za ureditev medsebojnih razmerij:
Jože Fink, oec.

Dolenjski oktet 20-letnica

Pesem je zasidrana globoko v človeku in mu veliko pomeni. Če pa je pesem še dobro zapeta, postane toliko bolj del človekove intimnosti. Pesem človeka plemeniti in duhovno bogati. Slovenci smo, kot radi rečemo, pevski narod. Radi pojemo! Lahko pa tudi rečemo, da je ravno ta pesem, ki jo Slovenci radi pojemo, v veliki meri rešila našo narodnostno samobitnost. V različnih zgodovinskih obdobjih smo bili Slovenci izpostavljeni hudim pritiskom raznarodovanja, vendar smo ostali Slovenci še danes. Pri ohranitvi nam je pesem budila narodno zavest in nam dajala poguma. To pesem neguje tudi Dolenjski oktet, ki letos praznuje 20 let uspešnega in ustvarjalnega dela.

Kdo je Dolenjski oktet?
Dolenjski oktet so pred dvajsetimi leti ustanovili mladi fantje različnih poklicev in iz različnih okolij z namenom, da na ta način izrazijo svoje notranje občutje in svoje pevske sposobnosti. Njihov cilj ni bil zaslužek – tega pri tovrstni kulturi tako in tako ni, tudi ne doseganje časti in zvezdnitvo. Temeljni cilj jim je bil, da po svojih sposobnostih negujejo slovensko pesem in tako koristijo tako svojim poslušalcem kot tudi samemu sebi – svojim osebnim doživetjem. In ko smo že pri poslušalcih, naj takoj povemo, da jih v dvajsetletni zgodovini okteta ni bilo malo. Števila in kraja nastopov se skorajda ne da ugotoviti. Nastopali so ob različnih prilikah in za različno občinstvo. Pri priložni klasifikaciji nastopov bi jih zvrstili takole:

– Za Novoles kot pokrovitelja so nastopili 71-krat, in to ob različnih prilikah: ob proslavah, otvoritvah tovarn (TKO, TPE, TES, Radatoviči), krvodajalcem, upkojencem, na srečanjih pevskih zborov UNILES-a, poslovnim partnerjem itd;

– priložnostno za različne organizacije; za slikarje: Gaspari, Kobe, Kos, Jakac, Planine, Orač; za pisatelje: S. Šališa, Svetino, Dularja; za društva: ZRVS, knjižničarje Slovenije, za računovodske in finančne delavce RS, za sociološko društvo, za slovensko sodstvo, za društvo kirurgov Slovenije, za Zdravniško društvo Slovenije, za ZSM Slovenije;

– v sodelovanju z okteti so nastopali v Karlovcu, Gornji Radgoni, Trogiru (s klapo Trogir), Trebnjem (z nonetom Carmen), z Logaškim oktetom, s Šentjernejskim oktetom, s Stobljanskim oktetom;

– sodelovanje z zbori: z zborom Gorjanci, Mali Slatnik, Duplica, Blejska Dobrava;

– koncerti
● s sodelovanjem z drugimi zbori: s Koroškim oktetom, z MO Gorjanci, Z MPZ Maks Henigman, z MZ Dušanom Jerebom, s klapo Trogir, z Gasilskim okte-

tom, z nonetom Carmen, s Stobljanskim oktetom, z zboroma iz Malega Slatnika in Stopič, z mešanim pevskim zborom Duplica iz Kamnika in z Logaškim oktetom;

● samostojni koncerti: v Novem mestu (6 x), v Impolci (1 x), v Dolenjskih Toplicah (3 x), v Trebnjem (1 x), v Metliki (2 x), v Vavti vasi (1 x), v Straži (1 x), v Semiču (2 x), na Blejski Dobravi (1 x), v Šmarjeških Toplicah (3 x), na Čatežu (3 x), v Črnomlju (1 x), v Langerhausnu (3 x).

– snemanja: dvakrat so snemali za RTV Ljubljana in enkrat za Radio Zagreb.

Čeprav je statistika sila suhoparna, kaže pa na izredno plodovitost Dolenjskega okteta. Saj so imeli samo koncertov bodisi samostojnih bodisi z drugimi zbori 55. Poleg tega so sodelovali še na vrsti drugih prireditelj, kot so srečanja pevskih zborov UNILES-a, Revije pevskih zborov ipd. Tako na leto povprečno nastopajo po 35-krat.

Sedaj nas prav gotovo zanima, kakšen repertoar ima oktet, da je povsod tako čislani. V dvajsetletnem obdobju so se naučili 160 različnih zvrsti pesmi. Njihov t.i. železni repertoar obsega narodne, umetne, tuje (nemške, italijanske, angleške, čehoslovaške, ruske) pesmi, pesmi jugoslovanskih narodov in v zadnjem času tudi ekspresionistične pesmi. Repertoar obsega torej pesmi za vsak okus in za različne priložnosti.

Pokrovitelj in sponzor Dolenjskega okteta je že vrsto let Novoles. Sodelovanje je v obojestransko zadovoljstvo in korist. Oktet je za Novoles nastopil prvokrat junija 1. 1970. Takra je Novoles obiskalo večje število poslovnih partnerjev iz Avstrije, ki so bili zelo navdušeni nad oktetovim petjem. Tako je bil led prebit in oktet je postal Novolesov. Oktet zastopa Novoles povsod, kjer nastopa. Iz opisanega bogatega nastopanja lahko razberemo, da oktet naše podjetje koristno zastopa in da smo svoj propagandni dinar pravilno naložili.

PETER CIGLER – pevovodja:

Ko sem končal tehnično šolo, mi je oče rekel, da se bom moral vključiti v kakšno kulturno sekcijo. Odločil sem se za petje. Začel sem v pevskem zboru Dušan Jereb, potem pa me je nekaj mladih pevcev, ki so ustanovili oktet, kar določilo, da jih bom učil in to delam še danes. Petje v oktetu mi daje posebno glasbeni užitek, čeprav je potrebno veliko odrekovanja.

JOŽE CVELBAR – prvi tenor:

Za mene lepšega ni, kot je fantovska pesem in pesmi, ki so se prepevale ob raznih kmečkih delih na vasi. Že mati je pela in nas otroke učila, ko smo bili na krušni peči pozimi, ob dolgih večerih. Od tu dalje imam veselje do lepe predvsem narodne pesmi.

Peti sem začel s fanti na vasi, nato pa v osnovni šoli. Ob zaposlitvi v Novem mestu sem pristopil k mešanemu zboru Svoboda Bršljin, nato moškemu zboru Dušan Jereb in od leta 1969 sem pri Dolenjskem oktetu. Petje v Dolenjskem oktetu mi pomeni veliko, čeprav pride tudi do odrekovanja na drugih področjih. Velika zahvala tovarni Novoles za podporo Dolenjskemu oktetu, to je obenem tudi podpora meni, da se še bolje udeležujem na pevskem področju.

JOŽE ŠIMC – prvi tenor:
Pel sem že v mladih letih na polju pri raznih kmečkih opravilih, pozneje pa na ohceti, v cer-

kvi, pri raznih zborih in ansamblih. Zadnjih 20 let pa pojem pri oktetu. Petje mi je za razvedrilo in užitek in ne vem, s čim bi se ukvarjal, če ne bi pel.

TONE SKUBIC – drugi tenor:

Peti sem začel v otroškem in mladinskem cerkvenem zboru, v gimnaziji in pri študentskem oktetu. Od 83. leta pa pojem pri oktetu, nekaj časa sem pel tudi pri mešanem zboru Slatnik. Petje v oktetu mi daje užitek in sprostitelj po vsakdanjem delu.

DRAGO MEDIC – drugi tenor, predsednik okteta:

Začel sem prepevati že v osnovni šoli pri tov. Ahačiču.

Kasneje v kvartetu DOM v Mariboru, pri »Dušanu Jerebu« in sedaj že od ustanovitve – 20 let pri Dolenjskem oktetu. Petje mi pomeni sprostitve in prijateljevanje. Preko petja sem dobil mnogo prijateljev in znancev po vsej Sloveniji in tudi izven naših meja. Pokrovitelj našega okteta je Novoles, včasih smo peli kar trije novolesovci, sedaj pa sva ostala samo še Peter in jaz. Za NOVOLES smo prvič nastopili 27. junija 1970. leta. Do danes smo nastopili na NOVOLESOVIH prireditvah že 71-krat. Moram pa poudariti, da kjer koli pojemo, naj si bo doma ali v tujini, povsod povemo, kdo je naš pokrovitelj, kaj proizvajata in kako skrbi tudi za kulturno življenje kraja in svojih delavcev. Upam, da se bo to več kot desetletno sodelovanje z NOVOLESOM nadaljevalo tudi v bodoče in da bomo letos dostojno praznovali oba jubileja: 45-letnico NOVOLES in 20-letnico Dolenjskega okteta. Ob tej priložnosti bi zaželel vsem sodelavcem, da bi se končno NOVOLES izkopal iz težav in ob 45-letnici zaživel tako, kot se za to firmo spodobi.

JOŽE PLUT – prvi bas, tajnik okteta:

Pri Dolenjskem oktetu pojem od jeseni 1980, torej deset let. V tem času sem dve leti sočasno pel tudi pri mešanem zboru KRKA! Sem eden tistih, za katere pravijo, da je s petjem »okužen«. To

velja enako za vse člane okteta. Trud, ki ga vlagamo v kvaliteto petja, je poplačan v trenutkih ubranosti, ki prinesejo umetniški užitek in duhovno sprostitve.

MAKS STARC – prvi bas:

Pojem, odkar pomnim, saj smo v družini peli vsak večer, predvsem koroške narodne pesmi, (mami je bila Korošica). Seveda sem pel vsa leta v otroškem in mladinskem zboru v osnovni in srednji šoli, po končanem študiju pa v moškem pevskem zboru Zarja, v mešanem pevskem zboru Slavček iz Trbovelj, pa tudi pri učiteljskem pevskem zboru Emil Adamič, pred dobrimi desetimi leti pa sem začel peti pri Dolenjskem oktetu.

Petje mi je edini pravi konjiček. Posebno so mi pri srcu slovenske ljudske pesmice, rad pojem in poslušam vse, kar je zapeto ubrano in lepo zveni.

Krapko *Mi smo Dolenjci hej...* Matija Toma

Na - še rav - ni - na so xla - ta po - lja - na, na - še go - ri - ca so
 Ti - sto za - poj - mo no - coj si od po - lja, ti - sto za - poj - mo od
 slad - ka o - ma - ma, Ni smo Do - lanj - ci hej! - , Mi smo Do - lanj - ci
 na - ših go - ric si.
 hej - vnas je po - sem po - lja in vrisk, vnas je ve - sal - ja na - ših go -
 Pa ti glas - mo prav do sr - ca, da do vnas pesem glas - na in
 vrisk - Mi smo Dolenjci hej! Mi smo Dolenjci hej!
 Mi smo Dolenjci hej! Mi smo Dolenjci

Dolenjski oktet pred SŠTZU, kjer ima vaje

v or - ni knih - - - - - na -
 v or - ni knih - - - - - na -
 kta - ta lanijska na - ša ej, Ka - ko b
 kta - ta
 2. usta - vi - li hej!

MILAN ŠINKOVEC – drugi bas, blagajnik okteta:

Pojem že od rane mladosti od šolskega zbora, petja podoknic in oglarjenja ob ohceti. Po

končani šoli sem začel peti pri oktetu, nekaj časa sem pel tudi pri mešanem pevskem zboru Pionir. Petje v oktetu mi nudi pevski užitek, predvsem pa kvalitetne nastope, saj imamo veliko nastopov v raznih krajih doma in na tujem.

ANDREJ JAKŠE – drugi bas:

Čeprav se težko odtrgam od naporenega in aktivnega dela v gostilni, mi petje v oktetu nudi sprostitve in kulturni užitek.

Kdo in kaj so ti fantje, člani okteta, ki nas s svojo pesmijo zastopajo? To so ljudje različnih poklicev in različnih izobrazbenih stopenj. Čeprav so si po navedenem tako zelo različni, jih vendarle nekaj tesno združuje. To je pesem, predvsem domača, slovenska. Če kaj slovenski pregovor, ki pravi: »Kdor poje, zlo ne misli«, velja in prepričani smo, da je res tako, so naši oktetovci resnično dobri fantje! Zato jim ob njihovem jubileju čestitamo in jim v smislu pesmi, ki jo sami radi zapojejo, zaželimo »Na mnoga leta«!

A. Šterbenc

Verificirana ambulanta medicine dela Novoles

Pred nedavnim smo prejeli odločbo Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo o verifikaciji ambulante medicine dela NOVOLES. Za izdajo odločbe o verifikaciji ambulante je bilo potrebno izpolniti vrsto pogojev, tako glede prostorov, opremljenosti, strokovne zasedbe delavcev ambulante, itd. Verifikacija velja do 31. decembra 1991. leta oz. do uveljavitve novega zakona o zdravstvenem varstvu in je izdana kot prva na področju Dolenjske. Vsekakor je to uspeh in veliko priznanje NOVOLES-u in zdravstvenim delavcem v NOVOLES-u, v perspektivi pa daje veliko možnosti za doseg boljših rezultatov na področju zdravstvenega varstva delavcev, in kar je v tem trenutku tudi zelo pomembno, posluje z manjšimi stroški kot doslej.

Dr. Ivan Balog

Z verifikacijo naše ambulante so doseženi vsi bistveni predpogoji za pravilno in kvalificirano zdravstveno varstvo delavcev. S tem postaja obratna ambulanta pravi partner DO pri prizadevanju za vzdrževanje zdravja delavcev na delovnem mestu. Z besedo partner naj bi bilo tudi povedano, da se zdravstveni delavci čutijo enako privrženi tako delavcem kot delovni organizaciji. Njihova naloga je v tem, da ukrepajo v vsakem primeru smotno in delovno – medicinsko. To hkrati pomeni, da je praktično izvajanje dela v obratni ambulanti kompleksna

dejavnost in da se izvaja ob upoštevanju predpisov in pravilnikov. Sem štejemo:

– konkretno svetovanje in pomoč vsem zaposlenim v delovni organizaciji, da pravočasno ugotovijo in odstranijo škodljivosti in nevarnosti, ki ogrožajo zdravje in življenje, motiviranje slehernega v delovni organizaciji, da aktivno sodeluje, da se dosežejo visoko postavljeni in določeni cilji za varstvo pred poškodbami in varstvo zdravja delavcev,

– svoje naloge opraviti neposredno tam, kjer delo poteka. S tem se delavci izognejo vsem dolgim in nepotrebnim potem in čakanjem. H kompleksnemu zdravstvenemu varstvu, ki ga lahko opravlja naša ambulanta, spadajo tudi preventivni zdravstveni pregledi. Obratni zdravnik si samo tedaj ustvari pravo sliko o razmerah v delovni organizaciji, za katero dela, če so mu znana vsa dejstva in okoliščine, v katerih se delo izvaja.

– Delavcu ne bo potrebno obiskovati vrste zdravnikov, zaradi zdravstveno preventivnega ukrepa. Obratni zdravnik pozna delovna mesta in zato tudi lahko rezultate zdravstvenih pregledov pravilno tolmači in obrazloži. Pregledi so samo del komplek-

snega zdravstvenega varstva. Da bi dobili popoln vpogled o morebitnih škodljivostih in da bi se eventualno preventivno ukrepalo, pa jih je potrebno redno izvajati in dopolniti tudi s sistematičnimi zdravstvenimi pregledi.

Ali bomo znali izkoristiti prednosti pridobljene verifikacije ambulante, je odvisno od nas samih. V tem trenutku je dana možnost, da organiziramo aktivno zdravstveno varstvo takšno in v takšnem obsegu, kot ga predpisuje zakon, in takšno, kot ga v tem trenutku potrebujemo, oziroma smo ga sposobni financirati.

Dr. Ivan Balog, spec. spl. med.
Rudi Ivančič, varn. ing.

Sprejem otrok v vrtec Novo mesto

15. maja 1990 je začela z delom komisija za sprejem otrok v Vzgojno-varstveno organizacijo Novo mesto in je trajala 3 dni.

Kot vsako leto je bilo tudi letos več prijav za sprejem otrok v VVO kot je razpoložljivih prostih mest.

Zato je imela komisija zelo težko delo. Prednost pri sprejemu so imeli:

- otroci zaposlenih staršev, študentov in dijakov,
- vzgojno, socialno in materialno ogroženi otroci,
- otroci, ki jim je zaradi motenj v duševnem in telesnem razvoju potrebno nuditi posebno skrb,
- otroci, ki jim je bila odložena vključitev v 1. razred OŠ,
- otroci – dvojčki ali otroci iz družin z več otroki,
- posvojeni otroci, rejenci, otroci invalidnih staršev.

Ob enakih pogojih imajo prednost:

- otroci, ki več let čakajo na sprejem,
- otroci staršev, ki imajo več let delovne dobe v občini Novo mesto,
- otroci staršev, ki opravljajo zelo odgovorna dela in nimajo drugih možnosti varstva, o čemer poda izjavo delovna organizacija teh staršev.

VRTEC STRAŽA:

Za vrtec Straža je prispelo 38 vlog, za šol. leto 1990/91 pa je prostih le 19 novih mest. 15 prošenj je bilo za sprejem otrok, katerih starši so zaposleni v Novolesu, 7 le-teh je bilo v vrtec sprejetih.

DRUŽINSKO VARSTVO STRAŽA: (Blatnik)

Blatnikova bo lahko septembra sprejela 3 novince. Za to varstvo je bilo ponovno veliko zanimanja. Vloge staršev, ki se dnevno vozijo v službo iz Straže v Novo mesto, so bile obravnavane za sprejem v vrtec v Novo mesto. V družinsko varstvo Straža sta bila sprejeta 2 otroka Novolesovih delavcev.

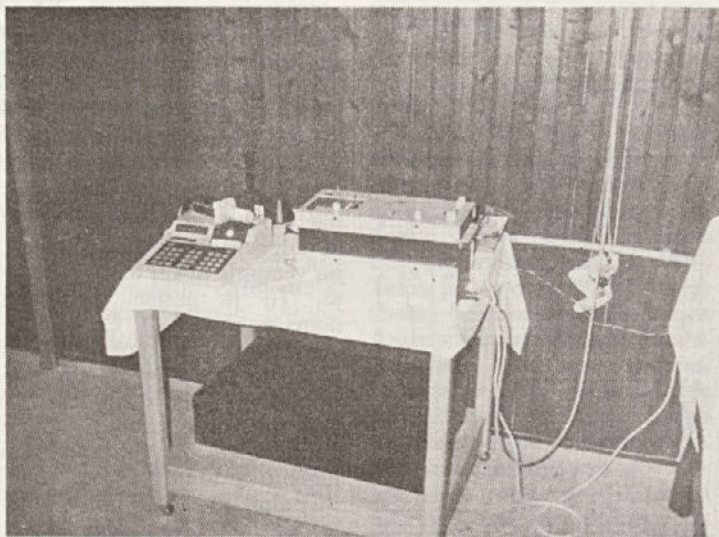
VRTCI IN DRUŽINSKA VARSTVA V NOvem MESTU:

Za vrtece (15 enot) in družinska varstva (16 varstev) je prišlo 533 prošenj, sprejetih je bilo 435 otrok, torej je bilo odklonjenih 98 otrok.

V starostnih skupinah od 5 do 7 let so bili vsi otroci sprejeti, največ je bilo odklonjenih otrok do 3. leta starosti. V vrtece v Novem mestu je bilo sprejetih 31 otrok, katerih starši so Novolesovi delavci, odklonjenih pa je bilo 5 otrok.

Zoper negativen sklep komisije za sprejem otrok v VVO lahko starši, ki nimajo ustreznega varstva za otroka, vložijo ugovor v roku 8 dni na svet VVO.

P. M.

Posnetek iz preventivne ambulante

Uvajanje kolektivnih pogodb pri nas

Temelj gospodarske preobrazbe v Jugoslaviji je gospodarjenje po tržnih načelih. Da bi tržišče lahko izboljšalo zares nezavidljiv gospodarski položaj, ne sme delovati parcialno, temveč mora biti integralno tržišče proizvodov in storitev, kapitala in dela. Tržišče samo po sebi ni »čarobna palica« za reševanje vseh ekonomskih problemov. V sodobnem svetu njegovo delovanje usmerjajo tako, da s posredovanjem ponudbe in povpraševanja prisilno deluje na blagovne proizvajalce, da si z vsemi močmi prizadevajo izboljšati proizvode in storitve (konkurenca). Da si proizvajalec ohrani pridobljeno mesto, mora v tržni konkurenci in tekmi »teči« najmanj s povprečno hitrostjo, sicer kaj kmalu izgubi položaj.

Poleg blagovne proizvodnje na integralnem trgu so elementi gospodarske ureditve še civilna družba in pravna ter socialna država. Ko zdaj, v času evforičnega priseganja na tržno gospodarjenje poslušamo ali beremo razprave, se ne moremo znebiti občutka, da gre za površno znanje in različne interpretacije tržnih pravil. Vprašanje tržišča delovne sile je nedvomno najbolj sporno. Zaradi različnih okoliščin se je v javnosti uveljavila napačna interpretacija tega instituta. Pri nas si trg delovne sile zamišljajo s čistim meznim položajem delavca, neomejeno močjo delodajalca (poslovnih delavcev), množičnim odpuščanjem delavcev. Toda danes nimamo več opraviti z modelom liberalnega tržišča s konca minulega stoletja, zato moramo pri uvajanju trga delovne sile upoštevati izkušnje in spoznavanja tako imenovanih »socialnih tržišč« v razvitih deželah Zahodne Evrope. V teh državah ureja zaposlovanje, odpuščanje delavcev, organizacijo in nadzor nad delovnim procesom, delovni čas, tehnološke spremembe, plače in sindikalne pravice delavcev specifičen mehanizem socialne regulacije – kolektivne pogodbe. Te od sedemdesetih let naprej urejajo čedalje več vprašanj: tudi tista, povezana s podjetniško politiko, ki so sicer v pristojnosti vodilnih delavcev. Marcel Bolle del Bal v svoji raziskavi »Način nagrajevanja, nove tehnologije in vodenje kadrov v Zahodni Evropi« (Universite Libre de Bruxelles, 1989) ugotavlja: »Novi kolektivni odnosi, novi poklicni odnosi, odnosi

med kapitalističnimi podjetji in delavskimi organizacijami, vpljujejo v nagrajevanje po učinkih novost: v ospredje prihaja nova, glavna funkcija tega nagrajevanja, funkcija pogajanja in kompromisa.«

Kolektivne pogodbe smo pri nas doslej uporabljali (izjema so le prva leta po vojni, do uvedbe planskega gospodarstva) le za urejanje pravic iz delovnih razmerij med delavci in obrtniki in za zaposlene pri tujih delodajalcih. S sprejetjem zakona o podjetjih in novele tega zakona ter sprejetjem zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (Uradni list SFRJ, št. 60/89) pa so postale aktualne tudi za nas.

Za organiziranje in delovanje na področju kolektivnih pogodb obstajajo mnoge mednarodne konvencije Mednarodne organizacije dela, Združenih narodov in Evropske konfederacije sindikata. Jugoslavija je članica MOR od leta 1919 (v prilogi je seznam ratificiranih mednarodnih konvencij in priporočil).

Osnova so domače in tuje izkušnje

Kolektivne pogodbe uveljavljamo z upoštevanjem izkušenj drugih in naše pozitivne zakonodaje kot splošen avtonomni akt, ki se je v tržnem gospodarstvu

pokazal kot najboljši mehanizem za doseganje socialnega miru in pravičnih odnosov med delom in kapitalom. Na strani delavcev je vselej sindikat (namenoma poudarjamo generičen pojem sindikat; glede na pluralizem lastnine in mednarodno konvencijo obstaja možnost organiziranja različnih sindikatov), katerega najpomembnejša naloga so pogajanja in uveljavljanje interesov ter varstvo delavcev na trgu delovne sile.

Naša zahteva po opredelitvi osnovnega osebnega dohodka za osnovne zahtevnostne skupine z minimalnimi standardi je minimalna, realna in smiselna za uravnavanje trga delovne sile. Po izkušnjah posameznih dežel (Anglija), v katerih nimajo teh minimalnih standardov, sklepamo, da so delavci brez njih ponavadi na slabšem. Individualna pogajanja temeljijo na logiki močnejše strani – zakonu džungle. Zato poudarjamo, da je kolektivno pogajanje na nacionalni ravni in v dejavnosti določanje pogojev, pravil, norm za individualna pogajanja – konkretni osebni dohodek delavca. Individualna pogodba je po vsebini naravnana povsem tržno, širše kolektivne pogodbe pa določajo pogoje, pod katerimi se ta pogodba uveljavlja. V kolektivnih pogodbah, zlasti na Zahodu (ni razloga, da ne bi pri nas in v naših razmerah delali enako), vse bolj uveljavljajo norme, ki so bile doslej izključno v domeni managementa (informiranje, soudeležba pri odločanju, zlasti na področju, ki zadeva interese delavcev – o tem je zlasti veliko zapisane v Resoluciji IV., ki jo je sprejel kongres Evropske sindi-

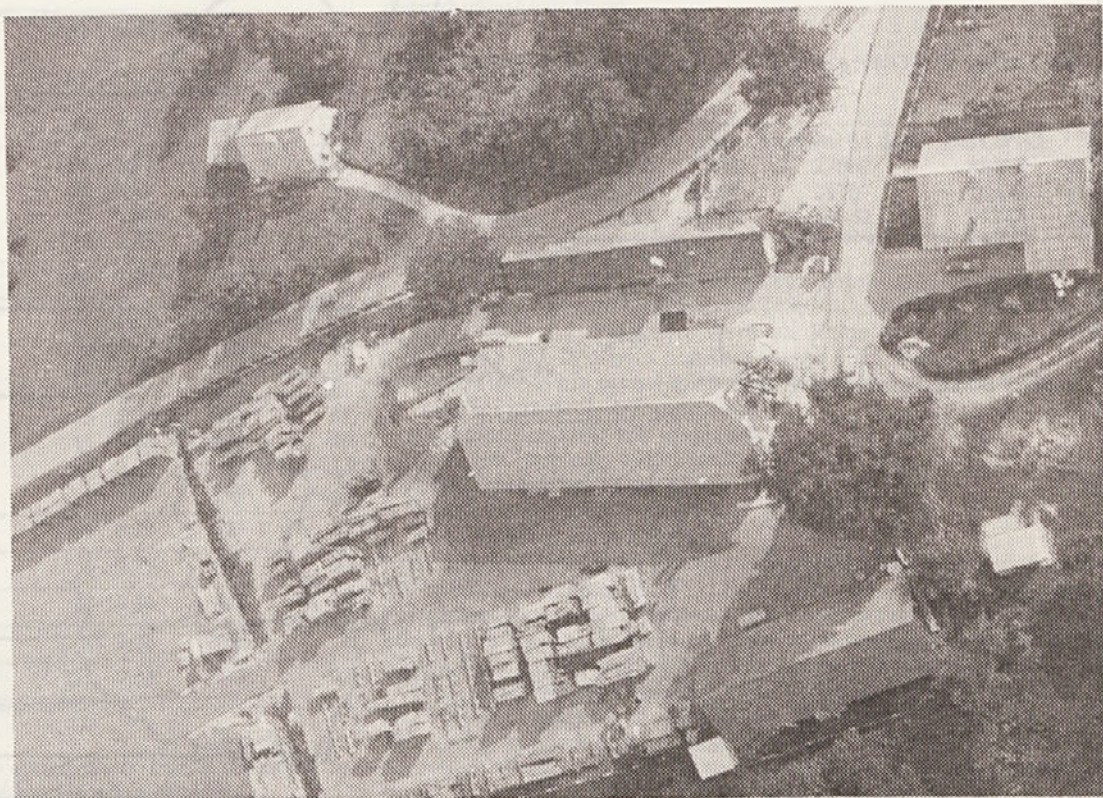
kalne konfederacije v Stockholmu maja 1988.

Poudarjamo, da so kolektivne pogodbe v dejavnostih in podjetjih in končno individualna pogodba posameznega delavca zanj lahko samo ugodna. Če upoštevamo sestavo splošne kolektivne pogodbe v osmih osnovnih vrednostnih kategorijah in ob tem upoštevamo dogovorjeno in s pogajanja doseženo ceno delovne sile, si v bistvu prizadevamo za uravnavanje cene delovne sile. Prav tako uravnavanje osebnih dohodkov pomeni uravnavanje cene delovne sile. Naš predlog za določanje najmanjših plač izhaja iz ocene, da bosta na trgu delovne sile prevladovali primerjavi razmerij osebnih dohodkov:

- z osebnimi dohodki na enakih delih v različnih podjetjih in
- s skupno močjo osebnega dohodka ali preprosto razmerje osebnih dohodkov z življenjskimi stroški.

Če bodo osebni dohodki v neustreznem razmerju z življenjskimi stroški, bo prišlo – ne glede na vse, kar je in bo zapisano v kolektivnih pogodbah – do nezadovoljstva delavcev. Njegova posledica bodo višji osebni dohodki ne glede na gospodarske možnosti, in drugič, če bo v podjetjih ali dejavnostih približno enako delo različno plačano, se bodo delavci prerazporedili v boljša podjetja. Sedanji pogoji potem ne bodo usklajeni.

Prav zato mora sindikat kot delavska organizacija zavarovati delavca na trgu delovne sile pred podcenjevanjem, da ne bo prejemal osebnih dohodkov, s katerimi ne bi mogel živeti.

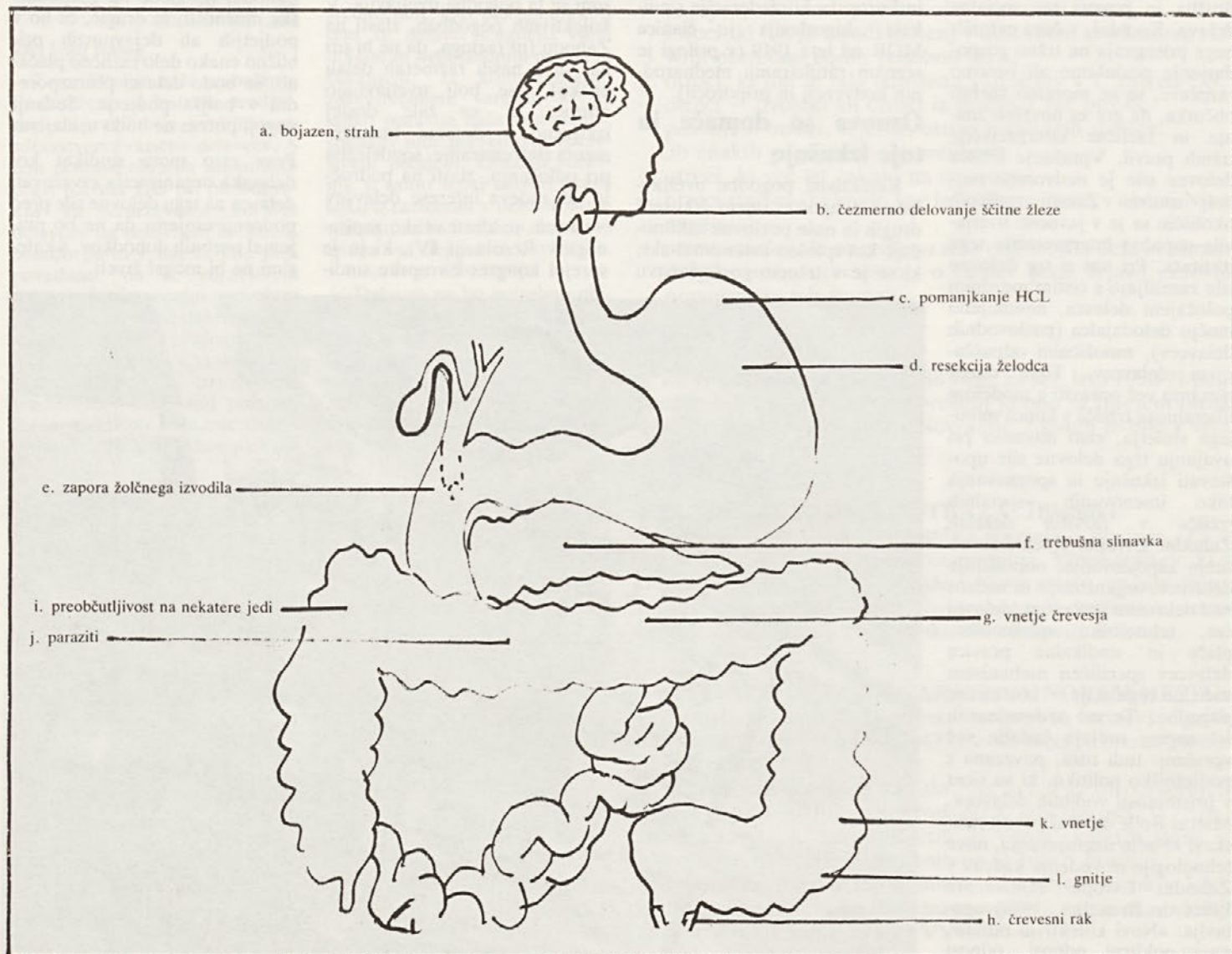

Driske (Dioreje)

Driske imenujemo redko blato, ki nastopi pogosto, več kot petkrat na dan. V normalnih primerih je prebava in izraba hranil že končana, ko pride le-ta do konca tankega črevesa. Po volumnu zmanjšana a že tekoča črevesna vsebina stopi nato v debelo črevo. Med prehodom skozi debelo črevo se zaradi odtegotanja vode formira v blato, ki se sestoji iz neprebavljenih ostankov hrane. Ta proces strnjevanja blata je lahko moten na različne načine. Ker vodi gibanje črevesja živčevje, je npr. možno da strah in napetost po živčni poti pospešita izpraznjenje debelega čreva. Driske nastanejo tudi zaradi vnetnih dražljajev črevesne sluznice (kolera, gripa, tifus, paratifus, poletne driske in nekatere zastrupitve s prehrano, alergijske preobčutljivostne reakcije na čebulo, vrtno jagode, morske rake, jajčni beljak, mleko, zdravila, razne kemikalije). Zaradi pogostih drisk pride do posledic, ko so: izguba vode in soli. Zaradi slabe polnitve ožilja vodi v kalaps, odpoved ledvic in še drugo. Pri zdravljenju drisk ne gre samo za odstranjevanje vzrokov, ampak predvsem za nadomeščanje vode in soli.

Riše in piše: Ivan Balog

Kakšno je bilo stanje poškodb in boleznin v letu 1989

Analiza poškodb pri delu in na poti za leto 1989 je izvedena drugače kot do sedaj, ker smo v sodelovanju s službo za informatiko uvedli računalniško obdelavo podatkov, ki jih dobimo iz obrazca ER - 8 (Prijava poškodbe pri delu). Za lažje razumevanje posameznih poročil pa podajamo naslednjo obrazložitev:

Vseh poškodb pri delu v letu 1989 je bilo 211, od tega 200 na delovnem mestu in 11 na poti na delo in z dela. V primerjavi z letom prej je ta podatek ugodnejši, vendar pa je analiza pokazala, da se je povečala povprečna resnost poškodb, kar pomeni, da so bile poškodbe kljub manjšemu številu s težjimi posledicami.

PRIMERJAVA PODATKOV O POŠKODBAH V LETU 1987, 1988 in 1989

Leto	Št. poškodb na delu	Št. poškodb na poti	Št. izgubljenih dni	Povpr. resnost dni/poškodba	% na INDEX zapos.	INDEX
1987	325	17	5199	16,0	10,8	97
1988	261	17	4582	17,5	9,0	83
1989	211	11	4195	19,9	7,3	81

Iz primerjalne tabele je razvidno, da povprečna resnost poškodb iz leta v leto raste. Razlogov za to je več, kar bo razvidno tudi iz nadaljnje analize. Poudariti pa je potrebno, da je med ostalimi razlogi za navedeno evidentno stanje potrebno opozoriti na slabo organizacijo in izvajanje vzdrževanja delovnih priprav in naprav; do težjih poškodb pri delu pa pride prepogosto tudi zaradi neustreznih tehnoloških postopkov, ko se dela opravljajo z neustreznimi sredstvi za delo in na način, pri katerih delavcem ni zagotovljeno ustrezno varstvo pri delu oz. varno delovno okolje in delovne razmere. Iz tega razloga je potrebno uvesti notranjo kontrolo vse interne tehnične dokumentacije, v katero bi bili vključeni tudi delavci službe za varstvo pri delu (varnostni inženir).

Stopnjo dosežene varnosti v podjetju lahko merimo tudi s stopnjo resnosti in stopnjo pogostosti poškodb. Navedeni stopnji sta zelo primerni tudi za primerjavo med našimi tozdi in drugimi podjetji različnih dejavnosti.

PRIMERJALNA TABELA POŠKODB MED TOZD IN DSSS

TOZD, DSSS	P O Š K O D B E			
	Št.	%	Resnost	Pogostost
TOZD PPL	67	8,13	614	35
Obrat vez. in sloj. lesa, Straža	21	7,87	613	35
Obrat priprava surovin, Straža	35	10,31	720	44
Obrat žagan les in predali, Soteska	5	6,01	376	27
Obrat TES, Straža	6	4,85	528	21
TOZD FPL	109	9,60	2374	44
Obrat stolov I. Straža	31	11,34	1714	58
Obrat stolov II. Dvor	24	20,21	1157	86
Obrat miz Krško	13	10,65	899	45
Obrat struž. in kopir. el., Kostanjevica	17	13,24	1522	61
Obrat plosk. el. Račje selo	5	5,04	483	21
Obrat ploskovno pohištvo Novo mesto	11	9,98	416	45
Obrat masivno pohištvo Straža	7	2,76	408	13
Salon pohištva	1	6,70	366	15
TOZD TKO Metlika	14	6,29	327	27
TOZD SIGMAT Brestanica	6	3,77	670	17
TOZD POLIMERI Trebnje	14	10,30	648	45
DSSS	1	0,25	55	1
SKUPAJ NOVOLES	211	7,33	647	33

Za oceno stopnje »resnosti« in »pogostosti« bomo uporabili že ustaljeno primerjalno tabelo po mednarodni klasifikaciji:

Ocena	Resnost	Pogostost
prav dobro	do 500	do 20
dobro	500-1000	20-60
slabo	1000-2000	60-100
zelo slabo	nad 2000	nad 100

Stopnji resnosti (647) in pogostosti (33) sta dokaj ugodni, če se ocenimo po zgornji tabeli, največja stopnja resnosti pa je v TOZD Finalna predelava lesa (2374), v obratih Stoli I Straža (1714), Stoli II Dvor (1157) in Struženi in kopirani elementi Kostanjevica (1522). Dejstvo je, da na stanje varstva pri delu v TOZD-ih oziroma obratih zelo vpliva tudi organiziranost in uspešnost poslovanja. V bolj urejenih in uspešnejših vodenih delovnih sredinah je torej manjša stopnja resnosti poškodb, kar je primer v TOZD TKO Metlika (upoštevajoč dejavnost).

Najpogosteje so se delavci poškodovali v starostni dobi od 20 do 25 let, po strukturi poklicev pa delavci na lesnoobdelovalnih strojih (67 primerov), lesarji širokega profila (41 primerov), vzdrževalci strojev in skladišni delavci (po 10 primerov), kemijski delavci (7 primerov) itd.

Vrez, odlet predmeta - tujka, udarec predmeta, stisnjenje itd., so bile najpogostejše oblike poškodb; les (grča, iver, plošč, hlod...) (34-krat), krožni žagalni stroj (16-krat), tla (12-krat), tujek in ročno orodje (po 8-krat) itd. pa so bili najpogostejši materialni povzročitelji poškodb pri delu.

Največkrat je beležen kot vzrok za nastanek poškodbe nepravilni delovni postopek (90), neurejeno delovno mesto (13), neorganizirano delo (8), neuporaba sredstev opreme za osebno varstvo pri delu, nezavarovano delovno mesto, stroj, naprava, utesnjeno delovno mesto (7) itd.

V 77 primerih (največ) so se poškodovali delavci z manj delovnimi izkušnjami (od 1 do 4 let), kar dokazuje, da teh delavcev nismo v zadostni meri seznanjali in usposabljali za posamezna dela, za kar so posebej zadolženi neposredni vodje del.

Kritičen termin za nastanek poškodbe je bila ura pred malico in zadnji uri delavnika, ko delovna koncentracija popusti.

Ponedeljki so bili v NOVOLESU najbolj črni dnevi in daleč prednjačijo po številu poškodb (50). Te poškodbe po vsej verjetnosti niso vse zaradi dela. Utemeljeno sumimo, da so nekatere prenešene iz dela prostih dni na ponedeljek, oziroma na prve dneve v delovnem tednu, zato je potrebno ob vsaki delavčevi prijavi poškodbe takoj obvestiti službo za varstvo pri delu, oziroma je potrebno vsako prijavljeno poškodbo raziskati (tisti, ki prijavo na ER - 8 podpiše).

Odstotek izostanka oziroma bolovanja zaradi poškodb pri delu je v primerjavi s skupnim številom izgubljenih dni zaradi bolovanja 5,8 % in se je zmanjšal v primerjavi z letom 1988 (6,1 %). To dokazuje, da moramo v NOVOLESU bolj intenzivno delati na zagotavljanju zdravih, ergonomsko in ekološko urejenih delovnih mest.

Izostanki z dela zaradi boleznin, poškodb pri delu in porodniškega dopusta so na nivoju leta 1988, povečali pa so se izostanki zaradi nege družinskega člana.

PRIMERJAVA BOLEZENSKIH IZOSTANKOV V LETU 1987, 1988 in 1989

leto	do 30 dni	nad 30 dni	nega	porodniški dop.	SKUPAJ	%
1987	40446	15903	7704	21062	85115	10,2
1988	29747	16369	6534	21707	74357	9,2
1989	29086	15083	8234	19342	71745	9,3

Odstotek je računat na delovne dni (276).

Odstotek odsotnosti zaradi bolniškega staleža računat na delovne dni je najvišji v obratu Stoli I Straža (18,0 %), sledijo pa obrati: Stoli II Dvor (14,9 %), Ploskovni elementi Račje selo (12,4 %), Mize Krško (12,3 %), Masivno pohištvo Straža (10,7 %) it.

V letu 1989 so bili opravljeni različni zdravniški pregledi, in sicer:

- obdobjni pregledi: 480 pregledov
- specialni pregledi: 138 pregledov
- prehodni pregledi: 44 pregledov
- živilski pregledi: 20 pregledov
- kontrolni pregledi: 7 pregledov
- ponovni pregledi: 4 pregledi.

Po obdobjnih pregledih je bilo zmognih za opravljanje svojega dela 400 delavcev, nezmožnih pa 11. Pri 63 delavcih ocena ni bila podana največ zaradi neresnosti delavcev, ker niso opravili vseh predpisanih preiskav, pri nekaj delavcih pa zdravljenje še ni bilo končano in za njih ni bilo mogoče podati dokončno mnenje o delazmožnosti.

Po poročilu obratne ambulante NOVOLES je zabeležen, da je v NOVOLESU odkritih in zabeleženih 104 primerov kroničnih boleznin, izvzete so samo bolezni mišičnokostnega sistema. Vsi primeri so zdravljeni v naši ambulanti in tudi zabeleženi v evidenco. Predvidevamo, da je ta številka še večja (zunanji TOZD), vendar jih zaradi

obiska v drugih ambulantah, nimamo evidentiranih, pa tudi bolniški listi iz drugih ambulant po večini niso opremljeni s šifro bolezni.

- Od kroničnih bolezni so bile odkrite naslednje skupine obolenj:
- zvišan krvni pritisk: 39 primerov
  - ulkusna bolezen: 38 primerov
  - alkoholizem: 9 primerov vključenih v zdravljenje (ostali niso zajeti)
  - sladkorna bolezen: 18 primerov (ostali so vodeni v Dispanzerju za sladkorne bolezni).

Število zavarovancev, poslanih na (IK) invalidsko komisijo, je približno enako kot v letu 1988 (32), leto 1989 (34). Od 34 poslanih na IK, je 13 primerov rešenih kot invalidi prve kategorije, veliko število primerov pa je ostalo neobravnavanih.

Glavni vzroki za pošiljanje na oceno IK so v največjem številu bolezni gibal (9 primerov), sledijo psihične in tumorske bolezni (vsaka po 5 primerov). Bolezni gibal so že dalj časa v vrhu po obolenosti, v letu 1989 pa se je povečalo tudi število tumorskih bolezni.

Pri prtljavanjih za zmanjšanje bolezni gibal je treba opraviti analize in zdravstvene ocene delovnih mest, izboljšati delovne pogoje (ergonomski u krep) in uvajati telesne aktivnosti med odmori in programirano zdravstveno rekreacijo.

Že od leta 1986 izvajamo preventivno zdravstveno rekreacijo v Bohinjski Bistrici. V letu 1989 smo poslali na to obliko zdravljenja 65 delavcev, in sicer v 4 skupinah, 2 spomladi in 2 jeseni. Zanimanje delavcev je veliko, zato moramo stremeti, da s to obliko zdravljenja nadaljujemo, oziroma jo še razširimo. Poleg tega je naša organizacija poslala na ponudbo Občinskega sindikata 10 delavcev na preventivno zdravstveno rekreacijo v Šmarješke Toplice. Pri tem je 50 % finančnih stroškov pokrtil občinski sindikat, 50 % pa NOVOLES.

Iz leta v leto upada število delavcev, ki jih pošiljamo na kopališko zdravljenje v termalne toplice. V letu 1989 je bilo v okviru NOVOLESA poslanih samo 20 delavcev, za primerjavo pa navajamo, da je bilo v letu 1986 na kopališkem zdravljenju kar 120 delavcev.

Vodja službe za varstvo pri delu:
Rudi Ivančič, varn. ing.

SKUPNO ŠTEVILO VSEH BOLEZENSKIH IZOSTANKOV V LETU 1989

Do 30 dni Nad 30 dni Porod. dopust SKUPAJ IZOSTANKI

TOZD OBRAT	št. zapos.	%	%"	Nega												
				%	%"	%	%"	%	%"	%	%"	%	%"			
TVP	266	2354	3,2	2,4	1980	2,7	2,0	555	0,8	0,6	1417	1,9	1,5	6306	8,6	6,0
ŽAGA	339	3417	3,6	2,8	973	1,0	0,8	1828	2,0	1,5	2347	2,5	1,9	8565	9,1	7,0
TPI	81	1004	4,5	3,4	208	1,0	0,7	192	0,8	0,6	164	0,7	0,7	1568	7,0	5,0
TES	117	945	2,9	2,2	686	2,1	1,6	154	0,5	0,4	109	0,3	0,2	1894	5,8	4,0
SD	12	5	0,2	0,1	22	0,6	0,5	4	0,1	0,1	-	-	-	31	0,9	0,0
TOZD PPL	815	7725	3,4	2,6	3869	1,7	1,3	2733	1,2	0,9	4037	1,8	1,4	18364	8,2	6,0
BOR	117	1673	5,2	3,9	313	1,0	0,7	286	0,9	0,7	1689	5,2	4,0	3961	12,3	9,0
TPE	96	1402	5,3	4,0	463	1,7	1,3	245	0,9	0,7	1186	4,5	3,4	3296	12,4	9,0
TDP	195	3591	6,8	5,0	1879	3,5	2,6	1550	2,9	2,1	2624	4,8	3,7	9644	18,0	13,0
TSP	259	2672	3,7	2,8	2679	3,7	2,8	1049	1,5	1,1	1249	1,7	1,3	7649	10,7	8,0
TPP	112	1071	3,5	2,6	681	2,2	1,7	272	0,9	0,7	839	2,7	2,0	2863	9,3	7,0
LIPA	124	1310	3,8	2,9	951	2,8	2,1	90	0,3	0,2	1113	3,3	2,5	3464	10,2	7,0
TG	103	1993	7,0	5,3	774	2,7	2,1	277	1,0	0,7	1202	4,2	3,1	4246	14,9	11,0
SALON	16	96	2,2	1,6	-	-	-	7	0,1	0,1	102	2,3	1,7	205	4,6	3,0
SD	19	166	3,2	2,4	-	-	-	11	0,2	0,2	-	-	-	177	3,4	2,0
TOZD FPL	1041	13974	4,9	3,7	7740	2,7	2,0	3787	1,3	1,0	10004	3,5	2,6	35505	12,4	9,0
SIGMAT	144	1427	3,6	2,7	549	1,4	1,0	208	0,5	0,4	767	1,9	1,5	2951	7,4	5,0
TAP	139	1540	4,0	3,0	568	1,5	1,1	98	0,2	0,2	289	0,8	0,6	2495	6,5	4,0
TKO	221	2130	3,5	2,6	706	1,1	0,9	183	0,3	0,2	1312	2,2	1,6	4331	7,1	5,0
DSSS	429	2290	1,9	1,5	1651	1,4	1,1	1225	1,0	0,8	2933	2,5	1,9	8099	6,8	5,0
NOVOLES	2789	29086	3,8	2,9	15083	2,0	1,5	8234	1,1	0,8	19342	2,5	1,9	71745	9,3	7,0

% na delovne dni

%" na koledarske dni

NOVOLES NOVO MESTO

STATISTIČNA PREGLEDNICA KVALIFICIRANE POŠKODBE NA DELU

Z. ŠT. MESEC	ŠTEV. ZAP. DEL.	ŠTEV. OPRAV. UR	NA DELOVNEM MESTU						NA POTI NA DELO						SKUPAJ					
			ŠT. PSK	DNI	RESN	POG	%	ŠT. PSK	DNI	RESN	POG	%	ŠT. PSK	DNI	RESN	POG	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18			
1	2.768	555.319	20	433	780	36	0,72	1	7	13	2	0,04	21	440	792	38	0,76			
2	2.919	538.329	17	426	791	32	0,58	2	10	19	4	0,07	19	436	810	35	0,65			
3	2.917	553.264	20	365	660	36	0,69	0	23	42	0	0,00	20	388	701	36	0,69			
1-3	2.868	1.646.912	57	1.224	743	35	1,99	3	40	24	2	0,10	60	1.264	767	36	2,09			
4	2.920	580.558	16	317	546	28	0,55	4	64	110	7	0,14	20	381	656	34	0,68			
5	2.901	535.800	13	357	665	24	0,45	0	41	76	0	0,00	13	398	741	24	0,45			
6	2.888	561.820	13	294	523	23	0,45	1	13	23	2	0,03	14	307	546	25	0,48			
1-6	2.886	3.326.090	99	2.192	659	30	3,43	8	158	48	2	0,28	107	2.350	707	32	3,71			
7	2.899	513.192	12	358	698	23	0,41	1	11	21	2	0,03	13	369	719	25	0,45			
8	9.209	551.317	16	284	515	29	0,55	0	23	42	0	0,00	16	307	557	29	0,55			
9	2.902	548.360	15	312	569	27	0,52	0	7	13	0	0,00	15	319	582	27	0,52			
1-9	2.891	4.938.959	142	3.146	637	29	4,91	9	199	40	2	0,31	151	3.345	677	31	5,22			
10	2.883	532.862	17	234	439	32	0,59	1	7	13	2	0,03	18	241	452	34	0,62			
11	2.858	498.219	14	288	578	28	0,49	0	0	0	0	0,00	14	288	578	28	0,49			
12	2.789	517.966	20	317	612	39	0,72	1	4	8	2	0,04	21	321	620	41	0,75			
1-12	2.879	6.488.006	193	3.985	614	30	6,70	11	210	32	2	0,38	204	4.195	647	31	7,08			

Upokojitve

Invalidska upokojitev naših delavcev tov. Anteja Šunjerga in Mateta Vučkovića.

V začetku letošnjega leta sta se od nas poslovila naša dolgoletna delavca, Ante in Mate.

Ante je bil pionir na področju trgovskega zastopanja za Novoles.

Na področju zastopanja je delal od leta 1970 dalje, pokrival pa je področje severne Hrvatske.

Mate pa je to delo pričel opravljati 1981. leta, pokrival pa je področje Dalmacije.

Težavnost poklica je opravila svoje in oba s podobnimi težavami je invalidska komisija ocenila, da tega dela ne moreta več opravljati. Bili so to dnevi, ko sta se »podila« z avtom po terenu od trgovine do trgovine, v snegu in dežju, v poletnih vro-

činah, ki so še posebej neznosne ob morju in v dolgih kolonah. Vendar je bilo delo potrebno opraviti. Če nisi bil prisoten v trgovinah ob pravem času, je trgovec že drugje naročil pohištvo oziroma kopalnice. Vzdrževanje odnosov s trgovci pa je še posebno poglavje, ko si že utrujen in izčrpan od napore vožnje, se moraš z njimi prijazno pogovarjati in se tudi pošaliti, da te sprejme, potem pa ga prepričati, da je ravno tvoje blago najboljše in najkvalitetnejše, nato pa se moraš diplomatsko ogniti pogovoru o cenah.

Poklic trgovskega potnika pa za njiju ni imel samo slabe plati, sicer ne bi toliko časa vztrajala na tem delovnem mestu. Ustvariš si krog znancev in prijateljev, tako na terenu kot v firmi, to pa odtehta marsikatero neprijetnost.

Svoje delo sta korektno opravljala in s tem pripomogla k boljši prodaji Novolesovih proizvodov.

Želimo, da Novoles ohranita v lepem spominu.

Pogovor z Viki Grošljem

30. marca letos nas je na naši šoli obiskal znani alpinist Viki Grošelj in nas s svojimi čudovitimi diapozitivi popeljal v svet alpinizma. Ob tej priložnosti so se z njim pogovarjali člani literarno-novinarskega krožka in nastal je tale zapis.

Ali ste kot otrok kdaj pomislili, da boste alpinist?

Ne, nisem. Vse skupaj se je začelo samo zaradi tega, ker sem bil kot otrok zelo radoveden in vse stvari so me zanimale; tako sem nekoč videl na Turncu pod Grmado v bližini mojega doma, kako plezajo in sem si rekel, da je vredno poskusiti. In tako se je potem začelo. Tudi v tistih drznih otroških sanjah nisem mislil, da bom kdaj alpinist ali pa da bom videl ali celo prehodil toliko sveta, kot sem ga potem.

Ali se še kdo v vaši družini ukvarja z alpinizmom?

Nobeden. Na žalost je bilo tako, da oče in mati niti nista vedela, kaj je alpinizem, ker sta se morala ukvarjati z drugimi stvarmi, ki so bile potrebne za preživetje. Oče je bil mizar, mama pa snažilka; imela sta tako trdo življenje, da za alpinizem in za hribe ni bilo kaj dosti časa. Sva se pa oba z bratom ukvarjala z alpinizmom. Na žalost pa se je brat smrtno ponesrečil leta 1970 v gorah v Franciji. Takrat sem mislil, da bom nehal, toda alpinizem me je tako pritegnil, da nisem mogel odnehati in sedaj mi seveda ni žal.

Ali ste že doživeli kakšno nesrečo?

Ja, veliko. Na žalost zelo veliko in to je tisto, kar potrjuje, da je alpinizem strašno nevarna dejavnost, predvsem zaradi tega, ker na določene nevarnosti v gorah ne moreš vplivati. Z znanjem, izkušnjami in z dobro opremo lahko marsikaj preprečiš. Toda, kdaj se bo odtrgal plaz ali padel kamen, tega pa ne

moreš predvideti. Na žalost, ravno nesreče objektivnega značaja so mi vzeli prijatelje. Ena takih najbolj tragičnih epizod v mojem življenju je brez dvoma smrt mojega najboljšega prijatelja, Nejca Zaplotnika, to je bilo leta 1983. Bili smo skupaj, plezali smo na Manaslu, osmo najvišjo goro sveta, in takrat se je čisto nepredvideno vsul plaz in pokopal Nejca in Anteja. Ta nesreča je bila brez dvoma zelo tragična – zelo me je prizadela – in to še bolj zaradi tega, ker sem Nejca sam odkopal izpod plazu, a mu na žalost nismo mogli več pomagati.

Kakšen občutek ste imeli, ko ste prvič prišli na vrh in kakšnega imate danes?

Občutki so zelo podobni prvemu. Celo na Šmarni gori – to je tisti 600 m visoki hriček v moji bližini – vsakič, ko grem gor, so občutki zelo prijetni in zanimivi; Himalaja pa to še bolj potencira, vendar s to razliko, da na tako visokem vrhu takrat ni časa za kakšna posebna občutja. Kajti v glavnem si samo vesel tega, da ni treba več navzgor, ampak se samo vračaš. In šele, ko varno prideš v dolino, se začnejo tisti vtisi vsedati v glavo in takrat v bistvu šele začneš uživati in se zavedati, da si osvojil vrh.

In kateri vrh vam je najbolj ostal v spominu?

Zelo težko je reči, ker do sedaj jih je bilo res že zelo veliko; morda Makalu, to je bil tisti prvi osemtisočak in prvič sem bil v Himalaji, tudi prvi »jugoslovanski osemtisočak« nasploh in vse se je nekako združilo v prvo prvenstveno smer in ker se je vse tako lepo končalo, da se bolj ne bi moglo. In to je tista prva pot, ki se ti najbolj vtisne v spomin in je ne pozabiš, kot ne pozabiš, saj veste, prve zaljubljenosti, ki ti ostane v spominu.

Kaj pa mora vedeti začetnik, če se hoče ukvarjati s tem športom?

To ste danes že delno videli na diapozitivih, v bistvu je to plezalna šola, ki ti daje osnove za alpinizem, in še to lahko rečem, da za alpinizem ni nikoli prepozno. Kvečjemu je lahko kdaj prekmalu, npr. v osnovni šoli je še pre zgodaj, da bi se začel ukvarjati s tem športom. Če bo kdo od vas, ki ga alpinizem zanima, v srednji šoli malo premislil, si našel čas za plezanje, bi lahko začel s plezalno šolo. Prej pa jasno, da kot osnovnošolci lahko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mamice Olge Pirc iz Podgore se najlepše zahvaljujem IO OOS TOZD PPL obrat TVP za podarjeno cvetje.

Najlepša hvala tudi pihalnemu orkestru Novoles za zaigrane žalostinke.

hči Marjeta

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta Vlada Maleševca se iskreno zahvaljujem OOS obrat OMP in sodelavcem lakirnice za denarno pomoč in izrečena sožalja.

hčerka Vladka Križe
z družino

ZAHVALA

Po hudi bolezni je umrl Novolesov upokojenec France SAJE iz Straže. Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, posebno še OOS DSSS za podarjeno cvetje in obratoma TPI Soteska za podarjeno cvetje in denarno pomoč ter TES Straža za denarno pomoč.

žena Anica in
sinovi France, Jože in Miro

ZAHVALA

Ob smrti mojega brata Jožeta Bobnarja, se iskreno zahvaljujem sodelavcem lakirnice TSP za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izrečeno sožalje.

sestra Metoda Šuštaršič

hodite v hribe in tisti, ki vas alpinizem zanima, ga boste lahko počasi spoznavali, doživeli in videli veliko zanimivega.

Kdo plačuje stroške v zvezi z alpinizmom?

Ko je naša dežela imela še rezerve so te odprave delno plačevali iz fonda za vrhunski šport. To je isti fond, ki daje za pripravo nogometnih in podobnih reprezentanc. Zadnje čase pa skušamo sredstva zbirati na ta način, da naredimo pogodbe s tovarnami. Le-te nam dajo denar, mi preizkušamo njihove izdelke in delamo zanje reklamo. Na ta način priteče nekaj sredstev.

Kaj vas poleg alpinizma še navdušuje?

Navdušuje me življenje v naravi, prijazni in razumni ljudje, cel kup športa, saj sem učitelj telovadbe in imam rad šport. Skratka vse tiste stvari, ki vplivajo, da se ljudje razumemo med sabo, da se imamo radi, da kaj »finega« in velikega dosežemo, vse to me navdušuje.

metal iz enega kota v drugega. Skratka zelo grozno je bilo, kot na filmu, ko si pa sam v taki situaciji, pa je čisto drugače. Spomnim se, kako smo se čudili, da še živimo; nas je »blazno« zanimalo, kako zgleda, ko te je konec, takrat jaz za svoje življenje ne bi dal niti dinarja. No, in tako smo imeli srečo, da smo se iz vsega tistega rešili.

Kakšne občutke pa ste imeli, ko ste plezali na najvišjo goro Mont Everest?

Prvič, ko sem tam plezal, je bilo vse skupaj malo nacionalno evforično, ker takrat je šlo za to, da Slovenci nekako splezamo gor in se nam je to res zdelo naše poslanstvo, da opravičimo zaupanje tistih, ki so nas poslali na pot in jasno potem, ko jim je uspelo, je bil to res izjemen dosežek, ne samo za Slovenijo in Jugoslavijo, ampak tudi za svet, ker še zdaj priznavajo, da je to najtežja pot na vrh sveta in po tem vzponu smo nekako najbolj znani po svetu. Ko pa sam plezaš, je pa tako, kot na večini

terih podatkih najvišji vrh v Evropi (5642 m), v Himalajo pa grem spet prihodnjo pomlad, ko gremo na Kančenzengo, to je tretji najvišji vrh sveta. Kako bo pa naprej, pa je vse odvisno od Kančenzenga.

Kaj mislite o izreku: GORA NI NORA, NOR JE TISTI, KI GRE GOR?

Ne vem. Morda za koga drži, meni se pač zdi, da bi ravno obratno postavil: NOR JE TISTI, KI NE GRE GOR, kar po tem predavanju, ki ste ga videli, vidite, da lahko vsaka gora nudi ogromno zanimivosti in lepih stvari in sploh ni nujno, da se nekdo z alpinizmom bavi, ker je to res ekstremna dejav-

nost, ki je tudi zelo nevarna. Nekateri ljudje pač hribov ne marajo, to je jasno, samo mislim, da so kdaj vsaj za pogledati. O. K.

Ali ob bivakih kuhate knor juho, kot prikazuje reklama?

Ja tudi, čeprav tista reklama, ki ste jo videli, ni bila posneta v Himalaji, dejstvo pa je, da imamo s to hrano tudi probleme, ker je treba veliko tekoče hrane in tudi juho veliko uporabljamo in zato jo tudi kuhamo.

Še zadnje vprašanje. Prinesli ste nam svojo zadnjo knjigo PREHODIL BI VES SVET ZA EN SAM NASMEH. Kaj se skriva za tem privlačnim naslovom?

Mislím, da morate prebrati zadnji odstavek prvega poglavja v tej knjigi (str. 29) pa vam bo vse jasno.

PRIPIS:

Predno smo ta intervju oddali uredniku, smo zvedeli, da je naš gost že osvojil vrh Elbres in se s smučmi spustil z njega. ČESTITAMO!

Pogovarjali so se člani lit.-nov. krožka OŠ Jožice Venturini Vavta vas

Ali ste bili kdaj v situaciji, ko ste nihali med življenjem in smrtjo?

Na žalost že kar velikokrat in to je tisto, kar je resen problem v alpinizmu. Že prej, ko smo plezali v naših gorah, pa morda v centralnih Alpah, še najbolj pa – jasno – v Himalaji, se je včasih zgodilo, da je tista tanka črta, ki je med življenjem in med smrtjo, da sem šel že kar malo na ono stran, ampak se mi je potem vseeno uspelo srečno vrniti. Teh dogodkov je bilo toliko, da jih je skoraj za novo knjigo, če bi hotel vse povedati. A če boste malo pobrskali po knjigah, jih boste kar nekaj našli.

Kakšni pa so bili potem občutki?

Zanimiv občutek je bil, mislim da v nevihti, ki nas je ujela v centralnih Alpah, na visokem vrhu oz. 50 m pod najvišjo točko so od sedmih zvečer pa do dveh zjutraj neprenehoma švigale strele v tisto goro in jasno, da je šla elektrika po gori navzdol in nas je tam tako premetavalo, kot da nas bi nekdo

takšnih vrhov. Npr., ko sem lansko leto bil na vrhu, sem bil začuden in vesel, ko mi je vendarle uspelo, hkrati me je obdajal neki strah, a bom še prišel na varno nazaj v dolino ali ne. Ko pa se v bistvu vrneš domov, doživljaš tiste občutke z vrha in tisto ti je potem »hrana« za eno leto življenja in si dobre volje, ko si pa slabe, greš pa spet v Himalajo.

Vemo, da ste osvojili še sedem osemtisočakov. Kateri pa je naslednji na vašem seznamu?

Ja, podatki so že malo zastareli, ki jih imate, zdaj sem jih že osem osvojil, ker lansko jesen sem splezal še na Šišopango, to je na Kitajskem, ostane pa jih zdaj še šest. No, v preteklem letu oz. v časovnem obdobju od 5. novembra 1988 do 20. oktobra 1989, mi je uspelo splezati kar na štiri osemtisočake, samo to je tako strahoten napor za telo, da sem se zdaj odločil za leto počitka, letos pa se bom ukvarjal z malo manjšimi zadevami, maja pa bom šel verjetno smučat z Elbresa, to je po neka-

HRAST

*Šumi v gozdu visok hrast,
ki hrabro upira se vetru
hudih neurij.
Z rastjo upira se silam narave.*

*Hrast se suši, umira v težkem kašlju,
njegova kraljeva obleka
se zvija in zginjajo
rjavo rumene barve.*

*Človek, ustavi se!
Ne vidiš, da je dovolj,
ne zastrupljaj se —
gozd umira.*

Jani Hrovat, 8. a

VETER

*Veter, ljubi veter,
bodi dober z mano,
ne vrzi proč me,
ponesi me s sabo.*

*Skupaj si bova ogledala mesta, polja, vasi
in počutila se bom svobodna kot ptica,
ki se ji tam gori lepo godi.*

*Če dež ujame naju,
nikar ne obupaj,
saj gost oblak zavetje nama da.*

*Ko naveličala se bom leteti,
spusti me v naročje
travici šumeči,
rahlo, rahlo...*

Laura Krakow, 8. a

Rezultati razpisa »Počitnikovanja 1990«

Na razpis prostih počitniških kapacitet v letu 1990, objavljenem v aprilskem glasilu DO Novoles, se je v razpisnem roku prijaviło naslednje število prosilcev:

Kraj	Število družin, ki lahko letuje v sezoni	Število prosilcev	Odobrenih vlog
1. Acapulco	8	1	4
2. Boh. Bistrica	96	27	32
3. Bancluka	8	4	6
4. Martinščica	8	5	8
5. Červar	32	82	37
6. Nerezine	24	90	30
7. Njivice	32	43	29
8. Pag-Gajac	24	39	27
9. Punat	32	31	29
10. Stinice	8	8	8
11. Sukošan - apart.	16	21	18
12. Sukošan - sobe	32	26	29
Skupaj	320	377	257

Po podatkih vidimo, da je imela komisija (Kocjančič Anton, Erlah Anton, Goleš Janko, Nemanič Franc, Vidmar Alenka, Čerin Stane, Vovk Rajko, Vovko Zdenko, Volf Zvonka, Horvat Darja in Kosmina Gorazd) veliko dela. Stočkovali in razporedili smo vse prišle vloge, upoštevajoč osnovne in rezervne termine prosilcev. V primerih, v katerih so imeli prosilci enako število točk, je odločalo število letovanj v zadnjih petih letih, če pa je bil tudi ta kriterij enak, pa je odločala delovna doba v DO Novoles. Zaradi premajhnega števila terminov, pa je komisija morala, žal, odkloniti 120 prosilcev.

Navodila letovalcem:

- delavci, ki jim je bilo letovanje odobreno, morajo v službi družbenega standarda prevzeti napotnico za letovanje vsaj 10 dni pred začetkom termina. Napotnice bomo pošljali tudi po pošti, vendar le na osnovi predhodnega telefonskega pogovora – tel. int. 382.
- uporabniki kapacitet so dolžni v knjigo obiskov vpisati termin letovanja, vse letovalce in vse eventualne spremembe, ki so nastale v času letovanja.
- ponovno prosimo vse uporabnike, da vzdržujejo prostore čiste in urejene. V primeru, da pride med letovanjem do kakšne poškodbe ali okvare v samem objektu, poskusite to odpraviti, če je to seveda možno, drugače pa takoj pokličite v Novoles Službo družbenega standarda. Eventualne stroške, ki bi jih imeli s popravili, dokumentirajte in račune predložite v SDS. Le tako bomo očevali objekte, ki so naši, in si še naprej zagotavljali dostopno in ugodno letovanje.
- odbor za medsebojna razmerja je na sestanku določil komisijo, ki bo vsaj dvakrat v času sezone, opravila pregled kapacitet in preverila, če v objektih letujejo resnično družine naših delavcev. Žal smo dobili informacije, da nekateri neodgovorno svoje termine odstopajo letovalcem, ki niso zaposleni v DO Novoles. Prijeten dopust v sezoni 1990!

Odbor za medsebojna razmerja
Služba za družbeni standard

Seznam delavcev, katerim je bilo letovanje odobreno:

BOHINJSKA BISTRICA

Od – do	Ime in priimek	Št. sobe	Št. ležišč
1. 6. – 11. 6.	BORSAN Iztok, DSSS	301	4
22. 6. – 2. 7.	KOVAČEVIČ Žare, DSSS KASTELIC Tone-Martina	301	4
2. 7. – 12. 7.	MEDIC Drago, TAP	301	4
12. 7. – 22. 7.	LEMOVEC Milan, DSSS	1	4
12. 7. – 22. 7.	PAVLIN Boris, DSSS	4	4
12. 7. – 22. 7.	MARKOVIČ Jelka, TDP	5	4
22. 7. – 1. 8.	BOBNAR Brane, DSSS	1	4
22. 7. – 1. 8.	STROJIN Franc, DSSS	2	2
22. 7. – 1. 8.	JAKLIČ Slavica, DSSS	3	2
22. 7. – 1. 8.	UHAN Lidija, ŽAGA	5	4
22. 7. – 1. 8.	BRADAČ Marjan, ŽAGA	10	2
22. 7. – 1. 8.	ŠUŠTARŠIČ Irena, TVP	301	4
22. 7. – 1. 8.	STRUNA Marjan, ŽAGA	302	7

Od – do	Ime in priimek	Št. sobe	Št. ležišč
22. 7. – 1. 8.	HROVATIČ Irena, TVP	303	4
1. 8. – 11. 8.	FINK Danica, TVP	1	4
1. 8. – 11. 8.	PEZDIČ Stane, upok.	2	2
1. 8. – 11. 8.	LEMOVEC Silva, TVP	3	2
1. 8. – 11. 8.	LIPAR Slavko, sigmat	4	4
1. 8. – 11. 8.	PALČIČ Jože, TVP	5	4
1. 8. – 11. 8.	BENCIK Bojan, DSSS	301	4
1. 8. – 11. 8.	LEŠNJAK Marija, DSSS	302	7
1. 8. – 11. 8.	PEZDIČ Stane, upok.	303	4
11. 8. – 21. 8.	KOŠMERL Ana, TES	1	4
11. 8. – 21. 8.	FINK Jožica, TPI	2	2
11. 8. – 21. 8.	FINK Jožica, TPI	3	2
11. 8. – 21. 8.	PEČJAK Andrej, FPL	4	4
11. 8. – 21. 8.	PAVLIN Slavko, TES	5	4
11. 8. – 21. 8.	MILANOVIČ Zofka, TDP	10	2
11. 8. – 21. 8.	KOTAR Anton, TKO	301	4
11. 8. – 21. 8.	RAJER Ljubo, TGD	302	7
11. 8. – 21. 8.	DERGANČ Franc, FPL	303	4
21. 8. – 31. 8.	ŠPEHAR Iztok, TSP	2	2
21. 8. – 31. 8.	KULOVEC Borut, TKO	4	4
21. 8. – 31. 8.	REGALI Lili, SIGMAT	5	4
21. 8. – 31. 8.	AVBAR Karmen, FPL	301	4
21. 8. – 31. 8.	ČUTUK Jozo, FPL	303	4

Pristopi do objektov počitnikovanja:

- Boh. Bistrica** : NM–Ljubljana–Kranj–Bled–**B. Bistrica**
153 km
- Červar** : NM–Ljubljana–Koper–Buje–Novi grad–**Červar**
224 km
- Krk** : NM–Dvor–Kočevje–Delnice–Gor. Jelenje–Križišče–Titov most –
– Njivice – 156 km
– Krk – Punat – Acapulco – 180 km
– Krk – Baška – Bunculuka – 192 km
- Cres–Lošinj** : – Titov most–Valbiska (trajekt Krk–Cres) –
Merag – Cres – Martinščica 216 km
– Cres – Osor – Nerezine – 230 km
- Stinice** : – NM–Dvor–Kočevje–Delnice–Gor. Jelenje–
– Crikvenica–Senj–**Stinice** – 220 km
- Pag–Gajac** : Stinice–Prizna (trajekt na Pag) – Novalja –
Gajac – 245 km
- Sukošan** : NM–Metlika–Karlovac–Plitvice–Gračac–Obrovac–
Sukošan – 315 km

ZIDANI OBJEKTI – JUG

N°	TERMIN	STINICE	GAJAC			NADINIĆ APARTMA		NADINIĆ – SOBE					
			ŠT. OBJEKTA	55P	A-10-6	A-10-49	A-10-84	A	B	2	3	4	5
	POSTELJ	4	4	4	5	4	5	3-5	2	2	3	3	2
	CENA	200	200	200	250	200	250	120	80	80	120	120	80
1.	2.6. – 12.6.												
2.	12.6. – 22.6.	BRANK FRANC UPOK. 20				KRALJ DOMINE TPI 15	ATANASKOVIĆ BRANKO DSSS	KLJAJIĆ DEJAN UPOK.					
3.	22.6. – 2.7.	BRINC BORUT TKO	IVANČIĆ TINA DSSS 0	ZAMAN DUŠAN TDP 60	MUC STANE TKO 5	FINK MARKO TDP 55	POLJAKOVIĆ JUSUF TDP 85	ŠMAJDEK SANDI FPL 20	BUKOVEC JOŽICA DSSS	ROZEMBERGER ŠTEFKA TTP 25	BEG VIKTOR TDP		
4.	2.7. – 12.7.	MILER STANKA SIGMAT 40	GOLEŠ ŽELJKO TKO 45	TOMŠE JANEZ DSSS 30	ŠTAJDOHAR ANICA DSSS 50	PRIMOŽIĆ ROMAN DSSS 15	VIDMAR IGOR DSSS 20	OMERZU JOŽE SIGMAT 5	ZORETIĆ JOŽE PPL 25				
5.	12.7. – 22.7.	CRLJENICA MILAN TKO 50	BOBNAR STANKO TES 65	ŠTUKELJ ANTON ŽAGA 55	URBANČIĆ ANTON BOR 75	BRADAČ FRANC TPI 55	BRADAČ DRAGICA DSSS 60	ZUPANČIĆ ANTONIJA TKO 40	GORŠE VINKO FPL 30	GRABNAR MARJAN DSSS			
6.	22.7. – 1.8.	JERNEJIĆ MILKA PPL 100	MARKUŠIĆ JASNA SIGMAT 70	JAKOPČIĆ ANICA TKO 80	GORŠE MIJA FPL 95	FRANCI BRKOPEČ TSP 85	TRAMPUŠ EMIL DSSS 80	PIŠKUR DARJA DSSS 50	SLANC FRANC st. TKO 50	BESEDNJAK ANDREJ TSP 50	ŠTRBENC IRENA DSSS 55		
7.	1.8. – 11.8.	BOŽIĆ MARTIN TVP 45	BRADAČ JOŽE DSSS 55	GRUM FRANC TGD 65	POTOČAR EMILJA DSSS 110	BUKOVEC SNEŽNA DSSS 60	SPUDIČ JOSIP TTP 50	MALIĆ PETER FPL 25	LUBI IVAN SIGMAT 60	BAHORIĆ IVAN TKO 50	JAMBROŠIĆ IVAN TKO 60		
8.	11.8. – 21.8.	BOŠTJAN JAPELJ DSSS 25	LJUBI MARIJA TPI 60	AŠČIĆ DARINKA BOR 65	BUKOVEC VENČESLAV TES 55	PARAPOT EDO TGD 55	BEG KAVŠČEK JOŽE STANE DSSS 75	ČAVŠEVIĆ ISMET DSSS 35	HUČ STAKO TPE 40	MIŠMAŠ HELENA 15	POVŠE JOŽE TSP 30		
9.	21.8. – 31.8.	MEDVED ANICA TPE	PETROV KIRIL SIGMAT 50	FILIPOVIĆ FRANČIŠKA TDP 20	PAVLIČ MOJICA DSSS 10	MAJSTER JULKA ŽAGA 25	PUČELJ PETER DSSS 40	ŠERCELJ SILVO DSSS 5	ROZMAN IVAN ŽAGA 5	VIDMAR FRANC UPOK. 5	FINK JOŽE DSSS 10		
10.	31.8. – 10.9.	LEVSTEK VIKA TVP 30	REDLING DARINKA DSSS 15	BLATNIK ZVONKA DSSS 5	TURK STANE FPL 20	SLAK CVETKA DSSS 25	VOVKO ZDENKO PPL 10	KREGAR MARTIN DSSS 30			HREN ŠTEFKA DSSS		

N°	TERMIN	NJIVICE				PUNAT				ACAPULCO	BUNCULUKA
		ŠT. OBJEKTA	16	5	17	14	884-10	883-15	834-6		
	POSTELJ	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	CENA	100	100	100	100	100	100	100	100	150	150
1.	2.6. – 12.6.										
2.	12.6. – 22.6.										
3.	22.6. – 2.7.	STOJAKOVIĆ IKA TDP 80	DUKANOVIĆ ANICA TDP 75	HORVAT NADA TDP 55	FRANKO SLAVKA TVP 50	PUREBER EMA TSP 5	KOSTANJEVEČ DARINKA TSP 10	TRLEP OLGA TDP 115	KREGULJ ZDENKA DSSS	SIMONČIĆ MARTIN DSSS 20	FABJAN ANTON DSSS
4.	2.7. – 12.7.	MOLEK STANE TPI 85	GORŠIN MARKO TKO 60	RAČKI MAJDA DSSS 45	KOŠIR CVETO TVP 35	BAŠELJ ALOJZ TPI 5	MUSLIMOVIĆ MARTINA ŽAGA 47	PUREBER SILVA DSSS 15	HOČEVAR SLAVKA TSP 35	SIMONČIĆ MARTIN DSSS 20	KOČJAŽ VIKTOR TSP 10
5.	12.7. – 22.7.	AŠ ANTON TVP 75	KRESE JANEZ PPL 60	PAVLIN MAJDA TSP 47	PAVLIN MARTINA TPI 47	VESELIĆ VINKO TSP 65	STRNIŠA JOŽICA TSP 45	ABRAM IVAN SIGMAT 40	ŠPRINGAR ALOJZ FPL 25	HOČEVAR MARJETA ŽAGA	KASTELIĆ BOGDAN TPL 50
6.	22.7. – 1.8.	VARDIĆ MARKO TSP 70	KOLIČ JOSIP TKO 60	KRAMARŠIĆ JOŽE TVP 55	SAJE MALČI TVP 50	ŽUPEVEC ALOJZ FPL 65	MILANOVIĆ SMILJANA TDP 50	ŽUPEVC BOŽIDAR ŽAGA 50	ISKRA IVICA DSSS 50	VOLF ZVONKA DSSS 5	ŠMREKAR MILKA DSSS 5
7.	1.8. – 11.8.	NAHTIGAL PETER TVP 65	DUJAKOVIĆ GOSPA ŽAGA 60	OŽBOLT SONJA TVP 40	BAŠELJ TONČKA ŽAGA 40	PIŠKUR JOŽICA DSSS 25	BOHTE JOŽE TTP 155	ZUPANČIĆ CVETO TSP 55	JURAN ANICA TVP 30	MALENŠEK MATJAŽ DSSS 15	
8.	11.8. – 21.8.	ŠTRAVS MINKA TGD 65	GRUBAR JOŽICA TSP 5	BUKOVEC JOŽE UPOK. 0	IRT MIHELA DSSS 0	ERNST ANA BOR 20	HORVAT DARJA DSSS 15	GRBAJS MARTIN TVP 5	DURIČIĆ JOVANKA BOR 5	VODIŠEK ANICA TVP 40	
9.	21.8. – 31.8.	HRASTAR IVAN TSP 30	ZUPANC DARJA BOR 20	ŠKRBE RUDI ŽAGA 7	KASTELIĆ VANJA DSSS 35	GAŠPERŠIĆ ZVONE TSP 10	DAVIDOVIĆ BRANKO ŽAGA 7	PAPEŽ MARKO TGD 5	NARAGLAV SUZANA BOR 25		
10.	31.8. – 10.9.	ROZMAN JOŽE ŽAGA 30				PEČNIK ANTON SIGMAT 25					
11.											

SEVER

N°	TERMIN	ČERVAR				MARTIN-ŠČICA	NEREZINE		
		ŠT. OBJEKTA	BRŠLJAN 11	PARK MAESTRAL 42 324	SKALINADA 31 310		D31-3/2	HIŠA 560	GAR. 845
	POSTELJ	4	4	4	4	5	5	4	4
	CENA	200	200	200	200	250	250	200	200
1.	2.6.-12.6.	HROVAT HEDVIKA UPOK. 25							
2.	12.6.-22.6.	RIBIČ DAMJAN DSSS 10		POTOKAR JANEZ OPE 25	BRIGITA HOČEVAR DSSS 5		LUKAN KAREL DSSS 55	TURKOVIČ MIROSLAV TKO 20	
3.	22.6.-2.7.	NOVINC SLAVKO TDP 85		PUGELJ MILENA TDP 75	BUKOVEC KATARINA TDP 60	JERMAN IVANKA TVP 10	MIKLIČ DRAGO TKO 75	TODORVIČ ZVONKA TDP 85	MAJER ZVONE TDP 65
4.	2.7.-12.7.	GAŠPER MIHA PPL 85		BRADAČ ZVONKA DSSS 65	STAREŠINA BRANKA ŽAGA 65	MIKLAVČIČ DRAGICA TSP 45	MIKEJ BOJAN DSSS 50	MARIN TINE DSSS 55	KOZAN LIDIJA DSSS 55
5.	12.7.-22.7.	ROZMAN JOŽE TVP 137	MIRTIČ FRANC ŽAGA	VARUŠIČ MARICA TVP 80	KASTELIČ IVAN TSP 75	STRUGAR MARJAN TPP 40	ŠENICA ALOJZ TDP 80	POGLAVC JOŽE TVP 70	ŠPELIČ IVAN TES 70
6.	22.7.-1.8.	STANKO GORŠE TVP 130	KOŠIR BRANE TES	OBŠTETAR BOŽA TVP 65	NOVAK ŠTEFAN TSP 70	DOBERDRUG SILVO ŽAGA 10	ZUPANČIČ STANE DSSS 110	PEČAVER STANE TVP 90	DRENIK PETER TKO 85
7.	1.8.-11.8.	MILOJKOVIČ RADOJKA ŽAGA 65		GORJUP DRAGO SIGMAT 75	MARJETA FINK TVP 65	AVBAR FRANCI DSSS 25	KAPŠ FRANC ROTAR MILAN DSSS 80	HROVAT ZDENKA FPL 75	BAŠA IVAN DSSS 75
8.	11.8.-21.8.	LEGAN JURE FPL 37	PAVLIN JOŽICA ŽAGA	NOVAK JOŽICA DSSS 55	GLAVAN TONČKA ŽAGA 45	FABJAN ANTON DSSS 30	MILANOVIČ MILAN DSSS 60	AVGUŠTIN FANIKA TVP 75	KOLENAC JOSIP TKO 60
9.	21.8.-31.8.	KREGAR MILKA DSSS 75	REBSEL JOŽE TES	DURIČ ŠTEFICA FPL 70	DRAME MILKO SIGMAT 35	MIRTIČ SLAVKO TGD 35	ERPIČ FRANC DSSS 65	DROBNIČ EDO TES 55	SIMONIČ JOŽE TKO 50
10.	31.8.-10.9.	LAVRIČ IGOR TDP 50	JANKO ANDREJ ŽAGA	STRAJNAR ANA TSP 65	TOLAR CVETKA ŽAGA 30	HRASTAR ANTON TDP	ČERNE JOŽE UPOK. 65	KASTELEC JOŽE TKO 60	ŠEGINA IVAN TPE 35
11.	10.9.-20.9.	ČAMPA TONČKA		ANAMARIJA DAROVEC DSSS 10	ŠTAVDOHAR KARMEN DSSS 10		GNIDOVEC MARIJA DSSS 35	KONCILJA ANTON UPOK. 35	DRALKA GRETA TVP 10

večnamenski stol ○ nakladalen

Dodatni razpis poletne sezone 1990:

Ker smo med razpisnim postopkom za letovanje v letu 1990 dobili na razpolago še dodatno število počitniških kapacitet, po sklepu OMR razpisujemo sledeče termine:

BAŠKA: dve prikolici v avtokampu v Baški

TERMINI:

22. 6. - 2. 7. CENA: dinarska protivrednost 100 DEM

2. 7. - 12. 7.

12. 7. - 22. 7.

1. 8. - 11. 8.

11. 8. - 21. 8.

21. 8. - 31. 8.

31. 8. - 10. 9.

POREČ: V Poreču smo v obnovlje krajina« pridobili 6 apartmajev. Aparteljni z lastnimi kuhinjami in kopalni

TERMINI: 2. 7. - 12. 7. CENA:

12. 7. - 22. 7.

22. 7. - 1. 8.

1. 8. - 11. 8.

11. 8. - 21. 8.

21. 8. - 31. 8.

31. 8. - 10. 9.

684(497.12 Stroše)

NOV

II 5691 / 1990

dinarska protivr. 200 DEM

PRIJAVE:

Kandidati naj se oglasijo do 11. junija 1990 v službi družbenega standarda (Horvat, Kosmina ali pokličejo po telefonu int. 382, kjer bodo izpolnili prijavnico. Po sklepu OMR bodo v dodelitvi dodatnih kapacitet imeli prednost kandidati, ki jim v predhodnem razpisu letovanjeni bilo odobreno.

SSD

Spomladanski nastop novolesovih športnikov na DŠI občine Novo mesto

V športni dvorani Marof v Novem mestu smo se 10. maja prvič letos pomerili športniki delovnih organizacij občine Novo mesto. Tekmovanja so bila dobro obiskana, nastopili pa smo v naslednjih disciplinah: odbojki, streljanju, namiznem tenisu in pikadu.

Novolesovi športniki rekreativci smo že vsa leta v vrhu dolenskega sindikalnega športa, tokrat pa smo imeli zares dober dan, saj smo dosegli naslednje odlične rezultate:

ODBOJKA MOŠKI:

I. mesto

Ekipa, v sestavi: Vernig, Rajer, Masnik, Primc, Pršina, Bukovec in Kosmina, je v finalu premagala ekipo novomeških pedagogov z 2:0

STRELJANJE MOŠKI:

I. mesto

Ekipa, v sestavi: Manojlovič, Golob, Kužnik, Durič in Kristan, je zadel 836 krogov, kar je povprečno 8,3 kroga na strel.

PIKADO MOŠKI: II. mesto

PIKADO ŽENSKE: III. mesto

STRELJANJE ŽENSKE: III. mesto

NAM. TENIS ŽENSKE: V. mesto

Za dosežene rezultate ekipam čestitamo in vabimo vse športnike, da se še naprej udeležujejo tekmovanj in športno-rekreacijskih prireditvev!

ŠD NOVOLES

Lesni kombinat »NOVOLES«
n.sol.o. Straža, Na žago 6
Delovna skupnost strokovnih služb

Objavlja:

javno licitacijo za odprodajo osnovnih sredstev, ki bo
v sredo, 13. 6. 1990, ob 10. uri v sejni sobi DSSS v Straži.

zap. št.	naziv	izklicna cena
1.	Adria IMV - 450 št. 7, letnik 1983	6.000,00 din
2.	Adria IMV - 450 št. 8, letnik 1983	6.000,00 din
3.	Adria IMV - 450 št. 12, letnik 1983	6.000,00 din
4.	Adria IMV - 450 št. 11, letnik 1983	5.000,00 din
5.	Adria IMV - 450 št. 1, letnik 1983	4.500,00 din
6.	Adria IMV - 450 št. 3, letnik 1983	4.500,00 din
7.	Adria IMV - 450 št. 9, letnik 1983	4.000,00 din
8.	Adria IMV - 450 št. 19, letnik 1983	2.000,00 din

Prometni davek za izlicitirano ceno plača kupec. Na licitaciji enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe, ki pred licitacijo vplačajo varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene. Predstavniki pravnih oseb morajo predložiti pooblastilo.

Nakup bo potekal po načelu »VIDENO - KUPljENO«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Ogled in plačilo varščine bo na dan licitacije od 9. do 10. ure v interni blagajni DO Novoles, Straža, DSSS. Kupljeno blago mora kupec plačati in prevzeti najkasneje v petih dneh po licitaciji, sicer bomo menili, da odstopa od nakupa, pri čemer bomo varščino zadržali.

Cene Moznik: Šola hoje

Riše in piše Ivan Balog

